ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI APĂRAREA INTERESELOR INVĂŢĂTOREŞTI

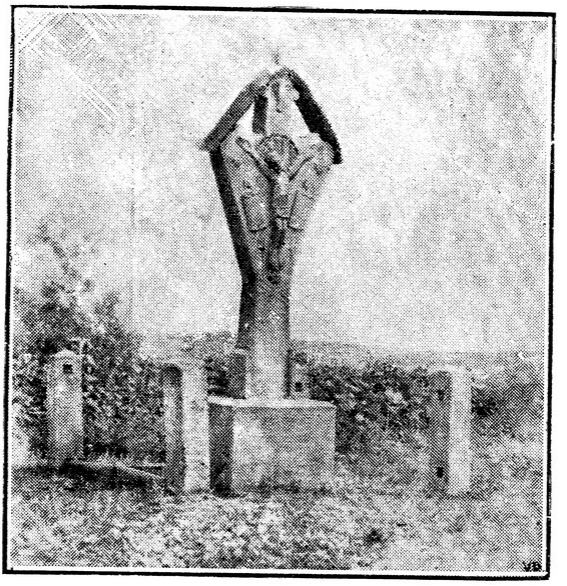

Pe drumuri basarabene: TROIŢĂ...

ANUL V. No. 9. NOEMBRIE 1937.

Anul V. No. 9 Noembrie 1937

ŞCOALA BASARABEANA

REVISTĂ LUNARĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI APĂRAREA INTERESELOR INVĂŢĂTOREŞTI

Organ al Asociaţiei învăţătorilor din jud. Lăpuşna şi Municipiul Chişinău

O chestie didactică

Acţiunea formativă a şcoalei a fost privită întotdeauna cu mare interes, chiar de publicul neiniţiat în problemele de educaţie. Sunt cunoscute de oricare învăţător intervenţiile părinţilor sau ale tutorilor cu prilejul dispoziţiilor noi luate de el sau autorităţile şcolare, şi cari nu sunt în vederile practicei tradiţionale.

Chestiunea surmenajului, de pildă, a fost ridicată de multe ori de publicul interesat, şi nu rareori au fost drastice moţiunile redactate în adunările părinteşti. Au fost sesizate adesea şi forurile superioare, pentru a studia cazul şi soluţiona neajunsul. Se viza în general programa şcolară, ca fiind prea încărcată sau necorespunzătoare cu cerinţele vieţii.

Un prim răspuns a fost dat de către Minister prin schimbarea orariului. In adevăr orariul era o primă cauză a surmenajului şcolar ; învăţământul pe jumătăţi de zi însemna o sforţare exagerată pentru copilul, ale cărui interese mai importante sunt acelea de creştere. A ţine pe şcolarul de curs primar 5 ore imobilizat de atenţia cerută de cele 5—6 lecţii din orar era cu adevărat un abuz „pedagogic". De aceea chiar dacă învăţământul pe zile întregi este incomod pentru mulţi părinţi şi învăţători, el totuşi rămâne cel mai uman şi cu adevărat pedagogic. Un repaos

de 2—3 ore între cele 2 reprize de învăţământ (3 ore dim. şi 2 după masă), este salutar pentru desvoltarea normală a copilului. În faţa acestui postulat vital orice critici ale orariului pe zile întregi rămân puţin justificate şi adesea mai puţin de ordin pedagogic. Dacă părinţii şi învăţătorii sunt cu adevărat prieteni ai copilului, atunci subordonarea intereselor vitale ale copilului celor gospodăreşti sau de comoditate personală ori familială, nu se poate face în chip nevinovat.

* *

Privit orariul din punctul de vedere profesionalist, o chestiune de mare interes este aceea a întocmirii lui. Aşezarea materiilor de învăţământ în cursul săptămânii este chiar o strategie didactică, şi nu se poate mărgini la un principiu sec formulat în mod simplist, că se pun obiectele grele la începutul zilei, după care trebue să succeadă acele mai uşoare. Raţiunea pedagogică cere o motivare saficientă a aşezării obiectelor de studiu în cursul unei zile şi chiar în acela al unei săptămâni; căci viaţa plină de divertisment a şcolarului, din timpul când nu se află sub influenţa şcoalei este adesea motiv de discontinuitate a preocupărilor lui şcolare. După o Duminecă de joc şi foarte variate ocupaţii, îi vine foarte greu şcolarului Lunea dimineaţă să se înhame la ocupaţiile şcolăreşti. De aceea Germanii numesc Lunea şi ziua de după sărbători Blauer Montag (Lunea albastră) ca fiind ziua încă împestriţată de tonalitatea efectivă a evenimentelor zilei de sărbătoare din ajun.

După orele petrecute în mediul variat al familiei, şcolarul în general simte la ora 8 dimineaţa o nevoe de adaptare la studii şi atunci nu este indiferent, dacă în ora I este aritmetică ori compunere, gramatică sau chiar istorie, precum şi nouă nu ne e indiferent, dacă învăţământul în general îşi atinge ori nu scopul

In consecinţă orariul trebue să urmeze principial o evoluţie psihologică şi o motivare pedagogică.

A şti să antrenăm pe copil la studiu şi a proceda să-l interesăm fără a simţi sforţarea bruscă a ocupaţiei, e un fapt de cea mai elementară didactică. Şcoala trebue să fure pe copil din nostalgia divertismentului familial, iar nu să-l smulgă cu violenţă, făcându-l să simtă ruptura dela viaţa din familie la cea de şcoală. Adesea nici nu bănuim ce se ascunde în cei 2 ochişori ai copi-

lului, care ne privesc la intrarea noastră în clasă; iar eventuala privire severă a învăţătorului în această primă oră din zi, a putut pecetlui definitiv randamentul şcolar al restului de ore din ziua respectivă.

O rânduială bine motivată a obiectelor de studiu într'un orar se impune aşa dar cu multă atenţiune.

In prima oră de studiu, când mintea copilului e plină de fapte extraşcolare, e necesar să aşezăm obiecte de antrenament. *Ele trebuesc să prilejuiască neapărat o* adaptare a elevului la ocupaţia şcolară, *iar introducerea în studiu este tot atât de imperioasă, pe cât simţim noi necesitatea, la o conferinţă, de a face o cale de vorbă.*

Obiectele de antrenament pot fi desigur acelea cari fac apel în special la intuiţie, la spiritul de observaţie, la cunoaşterea prin simţuri, *unde atenţia este solicitată mai ales în chip spontan; şi unde pe de altă parte concentrarea spiritului nu e atât de viu angajată, de oarece la percepţie copilul nu e obligat a-şi pune o stavilă gândurilor, ci urmează a fi tras din interiorul său de însăşi lucrurile cari i se prezintă.*

Obiectele de antrenament sunt: intuiţia, şt. fizico-naturale igiena, scris-cetitul (la prima parte a abecedarului) şi geografia. Dacă la unele clase orele obiectelor de antrenament nu vor fi suficiente pentru întreaga săptămână, atunci prin forţa lucrurilor vom întrebuinţa şi ore de la alt gen de obiecte, dar dintre acelea, cari pot corespunde cât mai apropiat cu starea sufletească a copilului în ora I. In asemenea caz acele zile (1 sau 2) vor fi alese de preferinţă spre mijlocul şi sfârşitul săptămânii (ca de pildă Joi şi Sâmbătă), iar obiectul mai potrivit ar fi cetirea.

Astfel la clasa III-a de exemplu am pune ora I: Luni — *Şt. Naturale*, Marţi—*Geografia*, Miercuri—*Şt. Naturale*, Joi—*Cetirea*, Vineri—*Geografia, şi* Sâmbătă—*Cetirea.*

In orele II şi III la clasele I şi II, în orele II, III şi IV la clasele III—VII se vor aşeza în orar obiectele de *vădit* raţionament. *Acestea fac un mare* apel la puterea de abstracţie *şi au menirea să desvolte în special* gândirea logică *a şcolarului.*

La acest gen de obiecte de învăţământ copilul e ţinut să

urmărească de aproape cauzalitatea, mai exact finalitatea faptelor, să aprecieze valoarea morală, să distingă veracitatea lor, să creeze, să inventeze, să rezolve, cum ar fi cazul de pildă la compunere, la aritmetică, geometrie, Cultură socială, etc. Aceste obiecte trebuesc neapărat să conducă la formarea personalităţii elevului şi la afirmarea ei.

De aceea e chiar nevoe a se stabili oarecare relaţii între subiectele diverselor materii de învăţământ.

Obiectele de raţionament sunt: Aritmetica, Gramatica, Compunerea, Instrucţia Civică, Cultura Socială, Istoria, Religia şi Contabilitatea şi în fine Cetirea şi Memorizarea. Unele cer mai mult analiză logică *(spre exemplu aritmetică, gramatică, Cultură Socială, etc.); altele mai mult* spirit de invenţiune, de creaţie, de veritabilă sinteză *(ca de pildă compunerea), unde personalitatea copiilor se poate din larg afirma şi unde învăţătorul are prilejul să tragă preţioase concluzii.*

De aceea şi aranjarea acestor obiecte în cadrul celor 2 - 3 ore nu este indiferentă. Vom vedea că obiectele se sprijină unele pe altele, formând un fel de unitate de ocupaţie şcolară *pe ziua întreagă; şi aceasta depinde întotdeauna de învăţător.*

In orele IV, ta alte clase IV şi V se vor aşeza în orar obiecte, cari nu mai cer o sforţare spirituală apreciabilă. Vor fi întrebuinţate materiile, cari apelează mai mult la activitatea manuală *a şcolarului şi cari tind să* cultive anumite îndemânări sau dexterităţi *(de ex, dexteritatea la scris, dexteritatea de a desena, de a lucra, etc.). Rostul lor mai este de a face în deosebi educaţia artistică la unele, educaţia fizică şi morală la altele, iar pe de altă parte de a* desvolta spiritul de iniţiativă *şi în genere de a da prilej ca să se* descopere aptitudinile *şcolarilor, de mare importanţă la orientarea profesională mai ales la sfârşitul cursului complementar.*

Obiectele de dexterităţi sunt: caligrafia, desenul, cântul, educaţia fizică, lucrul manual şi practica agricolă. Aşezarea acestor obiecte în orar de asemenea nu este indiferentă, ele încadrându-se deopotrivă în evoluţia ocupaţiilor din ziua respectivă. Orele de lucru manual, e preferabil a fi aranjate, mai ales la cursul

complementar în continuare din motive practice şi valabile de la caz la caz.

* * *

In chipul acesta mintea elevului parcurge următoarea cale.

Observaţie	*Analiză şi Sinteză*	*Expresie:*
Percepţie	*Judecată*	*Execuţie.*

In practică desigur că nu e posibil a aranja în toate zilele *o atare desvoltare, deoarece numărul orelor de studiu săptămânal e deosebit la fiecare obiect, iar înrudirea obiectelor nu e tocmai evidentă.*

O altă însemnată observaţiune în facerea orarului este sforţarea, pe care trebue să o facă elevul în diversele zile ale săptămânei. Aşa de pildă Lunea fiind prima zi după repaosul de Duminecă, e o zi de antrenament. De aceea orarul de Luni nu trebuie să reclame o sforţare prea mare. Pentru aceleaşi consideraţii, Sâmbăta, şcolarul fiind mai mult sau mai puţin obosit de lucrul unei săptămâni trebuie să reclame o sforţare minimă.

Fiindcă într'un orar pedagogic activitatea şcolară trebue să prezinte după cum am spus şi o unitate de ocupaţie, e oportun a' preciza că succesiunea obiectelor de studiu într'o zi pretinde oarecare aranjament. De aceea nu e suficient a stabili că în ora I se pun obiecte de antrenament, de percepţie, în ora II şi III obiecte de analiză logică, în a III şi IV de creaţie, de sinteză, iar în a IV şi V de dexterităţi şi exprimare materială. Materiile de studiu trebuesc aşezate în orar potrivit relaţiilor, cari se pot creia între ele.

Astfel în conformitate cu această motivare psiho-pedagogică într'o zi s'ar putea aranja la cl. II: Intuiţia, Cetirea, Gramatica— Componerea, Cânt—Ed, fizică, sau chiar *Intuiţie, Aritmetică, Caligrafie—Cânt, L. manuat.* La clasa IV-a: *Şt. Naturale, Matematică, Desen—Caligrafie, L. manual,* sau *Cetire, Gramatică, Compunere, Desen, L. Manual,* ori *Geografie, Istorie, Religie, Desen, Cânt—Ed, fizică.*

Ca ilustrare dăm un tip de orar pentru clasa III-a:

Luni	Marţi	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
Şt. Naturale	Geografia	Cetire	Geografie	Cetire	Şt. Naturale
Matematică	Matematică	Gramatică	Matematică	Gramatică	Matematică
Cetire	Istorie	Compunere	Istorie	Compunere	Caligrafie Cânt
Compunere	Religie	Povestiri Scr. curentă	Religie	Desen Scr. Curentă	L. Manual
Desen Ed. fizică	Cânt Ed. fizică	L. Manual	Caligrafie Ed. fizică	Ed. fizică —	—

Pentru o realizare mai pedagogică a învăţământului e foarte recomandabil a se stabili pe cât posibil o legătură între subiectele lecţiunilor dela obiect la obiect; şi atunci ordinea lecţiilor din manual urmează a fi părăsită. *De exemplu, dacă în cl. II-a la intuiţie e vorba despre cal, se va căuta în manual la cetire o lectură cu întâmplări despre cai, la gramatică exemple din viaţa cailor, la desen un subiect de acelaş gen, la ed. fizică un joc de-a caii, etc. Pentru a nu se cădea în exagerare, stabilirea acestor relaţiuni între obiecte şi subiecte rămâne la simţul de înţelegere a învăţătorului. Ca orice bun trebue făcut cu măsură.*

Ne apropiem cu aceasta de metoda centrelor de interese realizată în cadrul legislaţiei noastre şcolare.

In mod practic această coordonare a materiei de învăţământ se poate realiza prin folosirea aşa numitului tablou de corelaţie. *Acestea pot fi un fel de orarii săptămânale, în care învăţătorul îşi stabileşte subiectele de lecţie la toate materiile pe întreaga săptămână, alegându-şi ca centru de gravitare a relaţiilor între obiecte unul sau două centre de interes. Dăm spre exemplu următorul tablou de corelaţii, unde legăturile între centrele de interese şi subiectele celorlalte materii ar trebui indicate prin săgeţi de culori deosebite, pentru a arăta gradul de relaţii între aceste subiecte.*

Luni	Marţi	Miercuri	Joi	Vineri	Sâmbătă
Şt. Naturale Grâul şi secara	**Geografia** Reliefnl Europei	**Cetirea** Dorlnţa lui Gălătuş	**Geografia** Fluviile Europei	**Cetirea** Ce povesteşte pământul	**Şt. Naturale** Ovăzul şi orzul
Matematica Măsurile de capacitate	**Matematica** Probleme compuse	**Gramatica** Fraza. (Exemple din domeniul agricult.)	**Matematica** Multiplii gramului	**Gramatica** Analiză gram. (din bucata: ce povesteşte pământul)	**Matematica** Probleme
Cetirea Pâinea de toate zilsle	**Istoria** Cuza Vodă şi reformele lui	**Compunerea** Rezumatul (Lectrra după alegere)	**Istoria** Carol I	**Compunerea** Un rezumat (Dorinţa lui Gălătuş)	**Caligrafia** Pâinea noastră cea de toate zilele **Cânt** Cor (cu toate clasele)
Compunerea O excursie la câmp (descriere)	**Religia** Inmulţirea pâinilor	**Povestiri** Scene din excursia la câmp **Scriere rapidă** Din lectura: Grâul şi secara	**Religia** Parabola semănătorului	**Desen** O brutărie (din imaginaţie) **Scr. rapidă** Din lectura: Pâinea de toate zilele	**L. Manual** Impletituri din pai
Desen Secsrea **Ed. fizică** De-a semănatul (joc)	**Cânt** Cântecul plugarului **Ed. fizică** Mers şi alergare în tact	**L. Manual** Impletituri din pai	**Caligrafie** Boii ară, eaii mănâncă **Ed. fizică** (joc)	**Ed. fizică** Marş cântat —	—

Legăturile între subiectele diferitelor obiecte nu e obligator să se ţină numai în spaţiul unei săptămâni. Se poate foarte bine întâmpla ca un centru de interes să-şi intindă ramificaţiile până

în săptămâna următoare; sau alte ori chiar mai puţin de o săptămână.

Rămâne însă de la sine înţeles, că ordinea genetică şi cronologică a lecţiilor în cadrul aceluiaş obiect nu poate fi sacrificată.

In chipul acesta se produce o asociere reală şi neforţată între cunoştinţe, care printre alte avantagii, face ca învăţământul să obţină calitatea mai accentuată de a fi durabil şi temeinic.

* * *

Pentruca practica acestor tablouri de corelaţie săptămânală să nu apară o povară grea, ne putem stabili această legătură între obiecte odată la inceputul anului, executând astfel un tablou de corelaţie anual. *Sacrificând o seară sau două la începutul anului, pe o coală mare de hârtie (Nr. 12), hotărâm atâtea rubrici verticale, câte obiecte de studiu avem. Apoi de-alungul hârtiei, prin nişte linii orizontale împărţim hârtia în 9—10 spaţii, după cele 9—10 luni de şcoală. Consultând tabla de materie a cărţilor din clasa respectivă, observăm în ce lună s'ar putea preda fiecare subiect şi trecem titlul lecţiunii în această foae mare în rubrica obiectului respectiv şi în spaţiul lunei hotărâte. Cu această ocazie putem face şi o apropiere între subiectele lecţiunilor dela diferitele obiecte, aşezându-le pe cât realitatea permite în aceeaş lună. Aceasta presupune însă o cunoaştere a manualului de către învăţător. După aceasta luăm programa analitică şi stabilim de acord cu subiectele obiectelor din luna respectivă, subiectele la obiectele unde nu avem manuale didactice (desen, caligrafie, cânt, l. manual, etc.).*

Călăuziţi de acest tablou, care ne prezintă de odată în faţa ochilor schiţa întregei materii de învăţământ sistematic aranjată, ne putem stabili în fiecare Sâmbătă seara tabloul săptămânal de corelaţie foarte bine pus la punct. Pentru propunătorul aglomerat de ocupaţii, la nevoe i-ar putea servi şi numai acest tablou pus în perete în cancelarie ori acasă, sau dacă s'ar crede nemerit chiar în clasă.

Serviciile unui asemenea tab'ou de corelaţie, precum şi a unui orar pedagogic întocmit sunt incomensurabile şi urmează a fi simţite de orice practician. Dar pentru aceasta este nevoe de o apreciabilă conştiinciozitate şi bună voinţă.

N. Dragomir

Integrarea omului modern
în viaţa socială

de Prof. univ. **C. Rădulescu-Motru**

In cadrul ciclului de conferinţe, organizat de gruparea profesorilor de filozofie din localitate, a vorbit în cursul acestei luni, în faţa unui numeros public, d. profesor universitar C. Rădulescu-Motru, asupra subiectului: „Integrarea omului modern în viaţa socială".

Referindu-se la conferinţa ţinută anul trecut, d. profesor C. Rădulescu-Motru vorbeşte în întroducere despre rolul filozofiei şi a profesorului de filozofie în viaţa didactică şi educativă a şcoalei, accentuând că astăzi învăţământul filosofic se găseşte în faţa unor noui probleme de ordin social şi naţional, ce au o covârşitoare importanţă pentru viitorul neamului nostru.

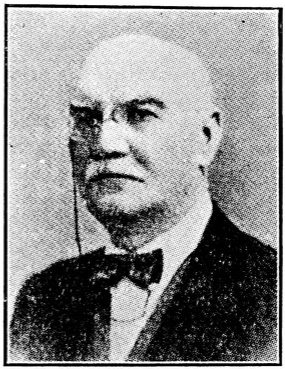

Prof. univ. Rădulescu-Motru

Inainte, pentru şcoală în genere şi pentru profesorul de filozofie în special, se punea chestiunea cunoaşterii individualităţii elevului în vederea încadrării lui în cercul valorilor umane. Astăzi se pune chestiunea unei integrări şi mai radicale, de ordin social şi naţional. Voim ca elevul să reprezinte neamul din care face parte, să se integreze la viitorul pe care îl putem pregăti neamului, un viitor de continuitate şi soliditate.

Din această necesitate a luat naştere o instituţie specială „Straja Ţării", care este menită să complecteze ceiace n'a putut da societăţii şcoala. Acest lucru a produs unele nedumeriri, mai ales în sânul corpului didactic, cari trebuesc explicate şi înlăturate.

In toate chestiunile de educaţie, deosebim două lucruri

esenţiale: idealul către care trebue să tindă opera educativă şi mijloacele prin care ne propunem realizarea acestui ideal.

In ce priveşte idealul, nu suntem chemaţi să ne pronunţăm numai noi, profesorii, oamenii şcoalei. Idealul educativ, pe care tinde să şi-l fixeze la un moment dat un popor, priveşte nu numai şcoala, ci întreaga societate; de aceia el este întotdeauna indicat de stat, prin reprezentanţii lui autorizaţi.

La noi statul, prin cel mai înalt reprezentant al său, M. S. Regele, a luat iniţiativa de a da noui directive operei educative, prin crearea Strajei Ţării, instituţie auxiliară şcoalei, care urmăreşte îndeosebi desăvârşirea educaţiei caracterului, pentru a produce mai multă solidaritate şi disciplină între cetăţeni.

De ce s'a luat această iniţiativă?

S'a vorbit despre vinovăţia şcoalei. De fapt însă şcoala nu are vină, căci ea a făcut ceia ce i s'a dat să facă, ceia ce prevăd programele şi legile ei organice. Datorită defectuozităţii programelor, toată lumea începuse în timpul din urmă să se îngrijoreze de ceia ce produce şcoala: copii cu inteligenţa dezvoltată, dar cari nu prezentau disciplină morală. Apoi, şcoala noastră, aşa cum se prezintă astăzi contribue la desrădăcinarea elementelor rurale. Mulţimea copiilor dela ţară, îndată ce intră în şcoala secundară, nu se mai gândesc deloc să revie la ei în sat, ca să servească poporul, pentru a-i ajuta propăşirea prin exemplul şi lumina lor. Din această greşală a rezultat o gravă consecinţă: înstrăinarea intelectualităţii, a păturii conducătoare de poporul de jos, care în alte ţări, cum sunt bunăoară Rusia şi Spania, a dat naştere la adânci perturbări sociale.

La noi în ţară, trebuia să vie o instituţie care să-l preocupe tot timpul pe elev de această legătură ce trebuie în permanenţă menţinută şi cultivată chiar.

Iată dece Straja Ţării impune sub diferite feluri munca la sate, urmărind prin aceasta să întreţină legătura sufletească de cooperare reciprocă între muncitorul agricol dela ţară şi muncitorul intelectual dela oraş.

Aceasta însă nu este suficient. Din cauza înstrăinării

ce s'a produs între pătura conducătoare şi cea de jos, ţăranul nu vede legătura între stat şi popor. El o concepe sub forma unei stăpâniri, ce vine impusă de sus în jos, ceia ce dă naştere în sufletul lui la o mulţime de interpretări greşite.

Ţăranul trebue să vadă că ierarhia socială nu este ceva impus de sus în jos, că ierarhia se zămisleşte din însuşi mijlocul oamenilor, printr'o selecţie firească a calităţilor şi meritelor fiecărui.

Straja Ţării cuprinde şi acest principiu. Prin felul cum este organizată munca şi opera educativă în cadrul acestei instituţii, ierarhia nu vine impusă de o autoritate externă, ci numai de meritele, munca, energia şi priceperea insului.

Această operă de solidarizare şi disciplinizare a vieţii noastre sociale se impune şi mai mult în momentul de faţă, căci viitorul poate să ceară poporului nostru obligaţiuni pe cari nu le-a cerut înainte, şi pe care nu le vom putea îndeplini dacă nu vom avea pregătită această disciplină.

Straja Ţării, înfiinţată de M. S. Regele este o instituţie ce a fost cerută imperios de momentul vremei.

Oamenii superficiali, când vorbesc de apărarea unei ţări, se gândesc de obiceiu numai la graniţele geografice... Mai determinante însă decât aceste graniţe sunt hotarele biologice, dispersiunea însuşirilor biologice.

Un popor prea diferenţiat prin însuşirile sale, are un spaţiu biologic prea mare, care se cere a fi în permanenţă consolidat, închegat şi armonizat.

Prin varietatea semenţiilor ce stau la baza închegării biologice şi influenţele streine pe care le-a avut, poporul românesc este un popor foarte diferenţiat. Nici unificarea noastră nu este încă complectă.

De aceia idealul nostru de astăzi este să consolidăm unirea poporului românesc, să ţinem legate hotarele biologice ale neamului, şi aceasta nu se poate face decât prin solidaritate şi disciplină.

Prin înfiinţarea Strajei Ţării M. S. Regele a dat operei educative acest ideal, cerut de necesităţile adânci ale poporului nostru. De aceia criticile ce i se fac n'au nici un rost. Ca oameni de şcoală nouă nu ni se cere decât să ne gândim

la mijloacele cele mai potrivite pentru înfăptuirea acestui ideal.

Ca să dea roadele aşteptate, noua instituţie nu trebue să rămână numai la nişte forme goale de paradă. Câteva devize şi câteva gesturi uniformizate, învăţate pe de rost sau imitate, atunci când nu corespund şi unor adânci deprinderi sufleteşti, nu pot contribui cu nimic la formarea caracterului, a solidarităţii şi a disciplinei sociale.

Parada chiar îngreuiază sarcina şi opera reformătoare. Reforma trebue înfăptuită prin schimbarea sufletului.

Şcoala veche considera caracterul într'un mod cu totul superficial, în legătură mai mult cu principii decât cu fapte. Viaţa omului însă nu este ţesută din principii, ci este un şir de fapte şi stări neprevăzute.

Răspunderea de fiecare moment, de fiecare faptă, acesta este caracterul, şi el se formează numai prin deprinderi. Ori aceasta cere timp. De unde luăm timpul? Ca să adaugi ore în plus la actualele programe nu constitue o soluţie, căci ajungi la surmenarea complectă a elevului.

Nu rămâne decât să se reducă orele de instrucţie. Se ridică însă obiecţiunea că elevii vor rămânea cu o slabă pregătire intelectuală. Această obiecţiune însă cade, dacă orele de instrucţie ce rămân se vor face altfel de cum se fac.

Astăzi profesorul, cu foarte rare excepţii, caută să facă un fel de exibiţionism al cunoştinţelor, încărcând mintea elevului cu fel de fel de cunoştinţe cari nu contribue nici la dezvoltarea însuşirilor lui sufleteşti, nici la îmbogăţirea bagajului noţiunilor utile în viaţă.

Lecţiile trebuesc făcute aşa ca tot ce se spune elevului în şcoală să rămână în mintea şi în sufletul lui. Să se lase la o parte tot balastul şi să se facă lecţii pe măsura inteligenţei elevilor. Pentru aceasta programele analitice trebuesc simplificate, elevii selecţionaţi, iar lecţiile făcute după o metodă nouă, care să se potrivească cu măsura inteligenţei elevului.

Aceasta este condiţia de bază pentru realizarea Străjeriei. Tot ce intră ca faţadă, ca paradă aduce rău. Dacă străjeria va rămânea numai o acţiune de paradă, ea va fi interpretată în curând că este un fel de hitlerism sau fas-

cism îndreptat împotriva democraţiei, ca o pregătire a unei dictaturi. Şi în acest caz nu va putea aduce ţării decât rău, căci omul este dispus de multe ori să ia simbolul drept o realitate formându-şi ideologii de faţadă.

Pentru asemenea ideologii de faţadă se omoară astăzi poporul spaniol.

Noi vrem ca elevii cari intră astăzi în Straja ţării, să fie într'adevăr cu caracterul schimbat. Nu să aibă numai câteva saluturi imitate şi învăţate pe de rost. Tocmai de aceia este absolut necesar ca organizarea studiilor în şcoală să se facă după o nouă pedagogie.

Numai simplificarea şi raţionalizarea programelor analitice nu este suficientă. Chiar dacă realizăm această reformă a programelor, totuşi cu clase neselecţionate nu se va putea ajunge la rezultate bune. Comitem cea mai mare greşală, când admitem intrarea în şcoala secundară a oricui. Nu trebue admişi decât acei cari sunt capabili a face ceva, ca să putem avea clase selecţionate.

Dar opera de selecţionare trebueşte continuată şi mai departe, în cadrul şcoalei şi a clasei. Această sarcină grea a selecţionării şi promovării valorilor, societatea o încredinţează profesorilor. Ea trebue făcută nu la întâmplare şi după gustul personal al fiecărui, ci după anumite criterii ştiinţifice, bazate pe studiul individualităţii copilului. Aici are un rol foarte important profesorul de filozofie.

Trebueşte deasemeni schimbată şi mentalitatea greşită a părinţilor. Dintr'o tradiţie nenorocită se crede că sunt anumite ocupaţiuni nobile şi altele mai puţin nobile. De aici goana după slujbe biurocratice, cari sunt considerate mai nobile decât comerţul sau orice altă ocupaţiune practică. Un părinte însă îşi nenoroceşte copilul atunci când îl îndeamnă sau îl forţează, cum deseori se întâmplă, să-şi ia o profesiune nepotrivită aptitudinilor. Cel mai fericit viitor pentru un copil este atunci când el se conduce după aptitudinile ce le are.

In alte ţări acest lucru a fost de mult înţeles. Numai noi persistăm necontenit în concepţii învechite şi greşite, din care cauză suferim. Un proverb popular zice că românul are mintea cea de pe urmă, trădând prin această tocmai lipsa noastră

de prevedere. Până când însă ne vom complace în situaţia puţin măgulitoare a acelora cu mintea cea de pe urmă? Dece să nu prevedem? Dece să ne lovim cu capul de pragul de sus ca să-l vedem pe acela de jos?

Şi în organizarea străjeriei, dacă vrem să fie un bun mijloc de integrare a omului în viaţa socială, trebue să fim prevăzători. In Straja Ţării—a încheiat conferenţiarul stau deschise multe posibilităţi bune, care ar putea contribui la ridicarea neamului, dar stau şi posibilităţile unor noui şi dureroase decepţii, aşa cum le-am avut dela multe imitaţii aduse din străinătate.

V. N.

Cântă...

Ca să nu fii singur, cântă;
Cântul teama îţi alungă
Şi te-avântă!

Astfel cânt, pe drumuri grele,
Cei ce dorm sub colivie
Strejuiţi de stele.

Iar pe Marea nesfârşită, mateloţii,
Cântă doruri dragi să uite
Furtunile nopţii.

Cântă doine, cântă'n strună
Cântă'n zile necăjite, cântă'n
Nopţile cu lună.

I. Ţugulea—Brătuleni

Mortalitatea infantilă în Basarabia

Ne mor copiii.

E un adevăr aproape banal. Nu-l rostea nimeni până mai deunăzi, de ruşine, calcul sau mai ştiu eu ce rezervă. Iata că d. Dr. I. Costinescu, în calitate de ministru al sănătăţii, şi-a luat inima în dinţi şi, pe baza cifrelor, a pus punctul pe **i**, rostind în toamna aceasta la congresul medicilor de boli contagioase, următoarele :

In şcoale avem copii piperniciţi, slăbiţi. Clasa I-a începe cu 50 de copilaşi, iar până în clasa IV-a rămân 15. Restul mor. Şcoala cu asttel de rezultate este o şcoală de mormânt".

Acestea sunt cuvintele ministrului sănătăţii, în mâna căruia se află viaţa sau moartea (fizică) a întregii ţări. E mai mult decât un semnal, e o alarmă desnădăjduitoare.

Pe de altă parte, d. Dr. N. Smadu, inspectorul sanitar general al Basarabiei, în referire la sănătatea provinciei noastre, a afirmat, tot pe baza cifrelor (ah, cifrele astea !), că *ne mor anual circa 15.000 de copii.*

E o cifră fantastică, sinistră, funerară ..

Cum însă ştim relativitatea în mic a datelor statistice, adăugând dela noi treimea diferenţială, ajungem la o icoană înfricoşetoare a realităţii sanitare basarabene.

Până acum s'au făcut constatări. D-nii Doctori (miniştri şi inspectori sanitari) trebuiau să ne scutească de ele, arătându-ne ce-au făcut dumnealor pozitiv pentru salvarea „copilaşilor" noştri.

D. Dr. Costinescu dă vina mortalităţii infantile pe seama „gastro-enteritelor" şi „lipsei cunoştinţelor elementare pentru higienă" a populaţiei.

Desigur, este şi asta o explicaţie, deşi, săracă.

Nu voiu învinui pe nimeni—„toţi suntem vinovaţi faţă de toţi", (Dostoiewski)—ci îmi voiu îngădui câteva sublinieri trăite de mine însumi, anul trecut, la o şcoală anonimă dintr'un fund întunecat de judeţ..

* * *

Inchipuiţi-vă un sarai lung de vreo 15 picioare, acoperit lepros cu stuf, despărţit în trei celule de câte un perete de chirpici. In celula din dreapta, grajd propriu zis, în care proprietarul (localul era închiriat) îşi ţinea caii, în celula din mijloc, strâmtă de nu puteai să răsufli, cancelarie şi locuinţă pentru domnul director (eu), în cea din stânga, mai mărişoară, sala de clasă, nepardosită — ca, de altfel, toate celulele—şi în plus, dedesubt, un beciu umed, obârşia isvoarelor şi igrasiei.

Satul se întindea pe cele două laturi ale unei văi, cu iaz murdar şi hatie de nuiele şi gunoaie, cu peşti — salvarea stomacului flămând al locuitorilor — şi cor nocturn de batraciene — exasperarea chinuitului de gânduri şi nesomn.

Copiii din cele două laturi ale satului trebuiau să vină la şcoală în fiecare dimineaţă, înnotând prin noroaiele clisoase ale toamnei, sau luptându-se ca nişte vrednici eroi, neîncrustaţi în nici-o istorie, cu troienele iernii.

La şcoală, clasa bocnă. Ce putea face soba (încălzită de multe ori cu lemne aduse de micii viteji) pentru o hardughie nepardosită şi cu beciu dedesubt?

Să-mi descriu starea sufletească de propunător şi de părinte a patru clase, de răspunzător faţă de sănătatea „copilaşilor", de om cu milă şi toate atributele ei, când eu însumi tremuram ca varga în celula No. 2, de foame şi de lipsuri!... *).

Cum stăteau aceşti copii cu stomacul?

Intr'o zi din luna Februarie am făcut o anchetă printre cei 30 de elevi prezenţi asupra temei: *„Dacă aţi mâncat ceva*

azi dimineaţă. Şi ce anume?" Răspunsul a fost dureros de revelator.

Iată rezultatul:

4 copii au mâncat cartofi cu coajă;
4 — fasole şi mămăligă de aseară;
2 — peşte sărat;
3 — pâine (fiii cârciumarului);
restul de 17 — mămăligă cu sare, sau nimic.

* * *

E nevoie de vreun comentariu pentru dovedirea mortalităţii infantile?

Survine ca un piron incandescent întrebarea: Care este remediul propus de învăţătorime?

Il voiu numi deocamdată, pentru a-l desbate în numerele ulterioare ale revistei: *internatul şcolar.* Cantina este doar un simplu paliativ şi dacă se poate zice, un anemic pas spre realizarea adevăratului deziderat: *internatul şcolar.*

Ştiu, se va spune că aceasta nu-i decât prefaţa şi finalul unei răsturnări sociale de care învăţătorimea trebue să se ferească, precum dracul de tămâie.

Dar mai poate fi numită „răsturnare" o aleasă creştere a copiilor, a copiilor care sunt temelia pe care se sprijină scheletul şi viitorul unui Stat?

Ion Bădărău

*) Mi-a venit în minte apucătura bătăioasă a arhimandritului Scriban... Nu el nu ştie. N'are de unde şti. Nu o va şti niciodată.

Orariul pe zile întregi în şcoala primară

Profesorii secundari au dus luptă mare pentruca orariul lor să rămână pe jumătăţi de zile.

Au cerut-o profesorii secundari şi au câştigat într'o măsură oarecare.

In această privinţă situaţia în şcoala primară e mult mai rea. Aici învăţătorul e de toate: şi conducător de cooperativă şi de atelier şi de cantină la şcoală şi supraveghetor al ordinei şi curăţeniei şi secretar al cancelariei şi la urmă şi învăţător propriu zis în clasă.

Invăţătorul e în şcoala primară ceeace în cea secundară sunt toţi la un loc: director de şcoală, profesor, diriginte, pedagog, econom, menajeră, etc

Şi ţineţi seama de deosebirea între un elev de 7 ani şi altul de 14—15 ani.

Cu toate astea în învăţământul primar se ordonă menţinerea orariului pe zile întregi. Inconvenientele aplicării acestei măsuri sunt nenumărate, începând cu nemulţumirea părinţilor, la ţară lipsiţi de copii la lucru, iar la oraş răpindu-le orele de educaţie în familie, — şi până la foarte adâncă nemulţumire a învăţătorilor.

Inchipuiţi-vă un învăţător având cl. I sau II, cu 4 ore pe zi. După lege 3 ore le face dimineaţa şi după masă copiii trebue să înoate km. prin noroi pentru o oră de gimnastică sau cânt. Rezultatul e că deobicei nu mai vine nimeni şi învăţământul pierde o oră, iar învăţătorul în loc să se odihnească, e forţat să fie prezent în faţa pereţilor.

Da, da, odihna învăţătorilor, o ciudăţenie foarte la locul ei. Invăţătorul care munceşte, are nevoe de odihnă. S'a creat o credinţă greşită asupra muncii majorităţii, din cauza lipsei de control efectiv. Sunt însă oameni care-şi fac da-

toria şi neîmboldiţi în coaste. Pentru aceştia e nevoe de-o reglementare a orelor de clasă pe jumătăţi de zile, ca să aibă în cealaltă jumătate timpul necesar pregătirii serbărilor la cercuri, la zilele naţionale (câteva pe an), la şezătorile obligatorii prin lege, timpul necesar organizării de ateliere, cooperative şcolare, etc.

D'apoi activitatea de ridicarea culturală a părinţilor copiilor, când s'o desfăşoare? Noaptea? Atâta-i rămâne.

Dacă un învăţător cearcă să se potrivească tuturor cerinţelor legii înv. primar, ajunge degrabă la gradul superior pe care i-l deschide gura mormântului.

Din această cauză cei mai mulţi numai spoesc munca. Ar fi mult mai bine dacă s'ar pretinde mai puţin, atât cât e posibil, cât e normal ca un om să realizeze, fără a se expune extenuării, dar ceeace se impune să fie executat de toată lumea.

Şi primul lucru ce trebue făcut, e fixarea unui orariu la şcoala primară (cu mult mai îndreptăţit de cât la cea secundară) pe jumătăţi de zile.

Orariul de azi, când cei mai mulţi nu-l execută din lipsă de săli de clasă, împarte pe învăţători în privilegiaţi şi năpăstuiţi: unii muncind jumătate, iar alţii 'toată ziua. (Aşteptarea copiilor într'o sală pustie e mai grea ca orice muncă).

Problema orariului se cere rezolvită.

Sabin Popescu-Lupu

Adevărul poate aştepta; el va rămâne în totdeauna tânăr, şi e sigur că într'o zi el va fi recunoscut...

GUYAU

Discuţii şi păreri

Cassa de ajutor reciproc

Pe ordinea de zi a adunării generale ordinare a membrilor B. P. „Spiru Haret", ţinută în ziua de 26 Aprilie 1937, a figurat la punctul 7 „Modificarea Regulamentului Cassei de ajutor reciproc". La discuţia generală asupra acestui punct de modificare, s'au încins vii discuţii în jurul amendamentului propus, în sensul ca membrii Cassei să primească cota de ajutorare la ieşirea la pensie ca şi familiile decedaţilor.

Discuţiile pentru primirea sau respingerea amendamentului ajunseră aşa de aprinse, încât argumentele deveniră replici de polemică, iar atmosfera de vrăjmăşie şi încordare îţi făcea impresia că nu se apără sau respinge un amendament, ci se luptă două tabere: tineri şi bătrâni.

Nu mă gândeam să aduc în discuţie această chestiune, dacă un coleg din oraş, câteva zile în urmă, nu m'ar fi avertizat, că la viitoarea adunare generală, va concentra 200 de învăţători din oraş, adică bătrâni, pentru a da lovitura judeţului, adică tinerilor. Nu această ameninţare mă face să scriu aceste rânduri, căci şi în oraş sunt colegi tineri şi în judeţ bătrâni. Pe de altă parte, nu cunoaştem, dacă într'adevăr există o tendinţă de ruptură şi motive de ceartă între colegii din oraş cu cei din judeţ, bătrâni cu tineri.

Fuziunea făcută, trecută peste multe ambiţii personale, o considerăm pe vecie temeinică şi ar fi prea ruşinos pentru unii colegi să se gândească la o ruptură sau o lovitură dată judeţului.

Banca şi deci şi Cassa de ajutor reciproc, nu face distincţie între tineri şi bătrâni, orăşeni şi provinciali. Par'că judeţul n'ar putea concentra 400 de învăţători pentru cele 200 de orăşeni? Nu această afirmaţiune neserioasă m'a făcut să reamintesc colegilor, că chestiunea de modificare a Regulamentului Cassei de ajutor reciproc mai poate veni în discuţie. Pentru că, atunci când s'a votat această modificare, erau puţini colegi şi pentru a vedea de partea cui este dreptatea, îmi permit pe această cale să rog pe D-nii colegi

să studieze chestiunea pentru a da Cassei un regulament bun, deopotrivă de drept pentru toţi, să i se dea o formă definitivă şi modificabilă în fiecare an, ca să nu mai fie motiv de ceartă între tineri şi bătrâni, cum este la preoţi din această cauză.

Dacă atunci am combătut amendamentul, n'am făcut-o, cum mi s'a reproşat, pentru a merge împotriva bătrânilor. Faptul că sunt în a 2-a jumătate a anilor serviţi pentru pensie, mă îndreptăţeşte să fac această afirmaţiune şi să fiu crezut în acelaş timp. Din discuţiile ce vor urma, sper, în coloanele revistei noastre, se va vedea cine are dreptate. Eu dela început pot afirma că şi unii şi alţii au dreptate. Insă, în situaţia de astăzi, aşa cum s'a propus amendamentul nu putea fi primit pentru următoarele motive :

1. Dacă un coleg ar primi cota de ajutorare odată cu ieşirea sa la pensie şi ar dori să-şi stabilească domiciliul în alt judeţ, el în baza statutelor Băncii şi prevederilor Legii de organizare a cooperaţiei, nu mai poate rămâne membru la Bancă şi deci nici la Cassa de ajutor reciproc. Care-i atunci calea legală şi posibilitatea juridică de a-l obliga să plătească şi mai departe câte 100 lei de fiecare deces? Căci nu înţelegem, ca un coleg care s'a înscris cu câteva luni în urmă, astăzi, fiindcă iese la pensie, să i-se plătească cota de ajutorare. Ar fi o cerere imorală — şi ar fi putut-o, poate, face mulţi : să se înscrie în preajma ieşirei la pensie pentru a beneficia imediat. Cunosc cazuri de înscriere, când colegul era internat în spital, fără nici o speranţă de salvare. Dacă moartea nu se poate prevedea, ieşirea la pensie e ştiută. Câţi nu se vor înscrie în preajma ieşirei la pensie! Bine că 's'a modificat Regulamentul, ca fiecare să primească în procentaj după No. cazurilor plătite. Dar poate şi această prevedere este provizorie! Atunci ?

Dacă, însă, această cotă se plăteşte la moarte, colegul ori unde ar fi, va avea grijă să plătească toate cazurile de deces, fiindcă este ameninţat să nu poată fi beneficiar.

Dacă i se plăteşte la ieşirea la pensie, are tot interesul să se retragă, să procedeze în aşa fel ca să fie exclus, să se mute în alt judeţ etc.

2. Avem membri atâţia pensionari, dar câte câţi vor ieşi la pensie, când va veni rândul seriilor cu mulţi numiţi într'un an. Putea-va cassa să plătească pe actualii pensionari şi candidaţii de mâine? Putea-vor plăti tinerii învăţători cu 2.200 lei atâtea cazuri? Ar însemna să plătim în mod permanent în fie care lună şi poate câte 4-500 lei.

Iată întrebare la care vom putea răspunde numai după ce vom desghioca bine toate laturile problemei şi posibilităţile de plată.

Obiecţiunea, că tot trebuesc plătiţi actualii pensionari şi cei dinaintea noastră, nu este justă, deoarece nu toţi mor odată, cum ies la pensie. Apoi, actualii pensionari pot ţine discursuri funebre încă la mulţi tineri, ca Paladi, Paly, Alexandrov şi alţii, morţi în floarea vârstei şi cari au lăsat în urmă, poate copii. Şi în acest caz se mai poate pune chestiunea tinerilor şi a bătrânilor orăşeni sau a celor din judeţ? Evident că nu.

3. Scopul cassei este, nu de a da putinţă pensionarilor să-şi cumpere o casă sau un petic de pământ, cum s'a argumentat la adunarea generală, ci a da putinţă să se facă o înmormântare defunctului, potrivită rangului, să poată închide ochii mai liniştit, când ştie viitorul copiilor asigurat şi să se hrănească cei rămaşi, barem în primii ani. Sunt chestiuni de demnitate, prestigiu şi omenie.

Deci, nu faptul de a da posibilitatea să-şi cumpere o casă sau pământ a îndemnat pe membrii corpului didactic să înfiinţeze această Cassă de ajutor reciproc, ci grija de a nu-şi lăsa copiii pe drumuri şi mortul pe laiţă. Era grija omului cult, omului prevăzător, erau chestiuni de prestigiul corpului din care facem parte şi demnitatea profesiunii, era solidaritatea, care i-a îndemnat şi pe tineri şi pe bătrâni să-şi unească forţele morale şi materiale în faţa viitorului necunoscut, era prevederea omului civilizat.

Precum moartea nu alege tineri sau bătrâni, aşa nici Casa să nu facă nici o deosebire; să slujească numai scopului pentru care a fost creiată: ajutor în caz de deces.

Nu zicem, că cerinţele pensionarilor de a le da posibilitatea să-şi cumpere o căsuţă, în care să-şi trăiască în

linişte ultimii ani după truda anilor mulţi şi să-şi cumpere un petec de pământ pentru a avea o ocupaţie, ca omul ce a fost deprins toată viaţa să muncească, nu este justă, dar Cassa este în imposibilitate de a plăti. Apoi, pensionarii, cari rămân membrii Băncii, pot face acest lucru prin împrumuturi dela Bancă. Ori cum, chestiunea trebue studiată. N'aş vrea însă, ca ea să depărteze de bancă şi cassă pe tinerii colegi şi să nemulţumească pe cei bătrâni. Dimpotrivă, să discutăm din timp chestiunea pentru a da cassei de ajutor reciproc un regulament definitiv, deopotrivă de drept pentru toţi. Şi tinerii şi bătrânii trebue să ne dăm seama, că numai în unire stă puterea şi nu unirea intereselor personale ci a celor profesionale pot fi chezăşia izbândei. „Unire în cuget şi 'n simţiri" nicăieri nu-şi va găsi o aplicare mai nimerită ca aci. Pretenţiunea de corp select, oameni culţi, luminători ai satelor, ne obligă să fim pildă de solidaritate, organizare şi iniţiative frumoase.

A avea o Bancă solidă, care să scape pe învăţători din ghiarele cămătarilor, a avea o cassă de ajutor reciproc pentru asigurarea viitorului copiilor, a avea o cooperativă, etc., înseamnă a dovedi opiniei publice, că şi în viaţa noastră intimă de organizare materială, putem servi ca model sătenilor pe care-i îndrumăm şi tineretului pe care-l educăm. Din acest punct de vedere trebuesc privite organizările noastre.

Avem obligaţiunea morală de prestigiu a corpului select din care facem parte, a misiunii noastre importante, a rolului ce-l jucăm în lumea satelor şi a poziţiei sociale ce ocupăm în sat, de a servi ca pildă vie tuturor ce-şi au privirile aţintite asupra noastră şi aşteaptă o îmbunătăţire în toate ramurile de activitate socială.

Numai prin organizarea noastră solidă ne vom putea impune şi numai prin ea vom putea sfătui şi îndruma pe săteni să-şi trăiască viaţa la un rang de civilizaţie mai înalt. Deci, în jurul Băncii, cooperativei şi cassei de ajutor să fim concentraţi toţi până la unul şi tineri şi bătrâni.

Cu înţelepciunea şi experienţa bătrânilor, combinate cu entuziasmul şi energia tinerilor, vom putea învinge. Şi avem încă mult de făcut!

Se va găsi vre-o mână criminală să ne împiedice chiar la începutul realizărilor, când abia am păşit pe calea bună? Nu cred.

Dacă într'adevăr, chestiunea ridicată de mine din nou, va stârni discuţii, să nu se uite, că va fi spre binele nostru. Dacă trebuie făcută dreptate unora, trebuie asigurată nădejdea celorlalţi. Dar nu pentru a ne răsleţi şi certa, ci pentru a lămuri toate lucrurile, cari ar putea aduce anumite nemulţumiri pentru a fi şi mai uniţi şi mai bine organizaţi şi mai tari.

La discuţia chestiunilor serioase de organizare să dispară interesele personale. Să închinăm lor toată priceperea, energia şi devotamentul nostru.

Colegi, luaţi aminte! Isgoniţi gândul de a vă retrage. Câteva sute de lei se cheltuesc pe cine ştie ce lucru de mică importanţă, dar câteva sute de lei date la asemenea opere, îţi dă dreptul să te mândreşti cu ele şi foloseşti la nevoe de ele.

Iată, deci, D-le coleg, cu 200 de concentraţi, nu lupta, vrajba şi satisfacerea intereselor personale duc la izbândă şi victorie, ci strângerea rândurilor în jurul conducerii, apropierea şi unirea sufletească desăvârşită, solidaritatea întregului corp şi colaborarea sinceră a bătrânilor şi a tinerilor.

Tinerii învăţători din judeţ şi oraş vă aşteaptă pilda, sfatul, îndemnul şi concursul neprecupeţit, D-lor colegi bătrâni! „Cine n'are un bătrân să-l cumpere"—a spus un înţelept.

Noi îi avem. Cu ei am învins multe piedici, cu ei am înfăptuit multe lucruri bune, lor datorăm realizările de până acum şi nu-i vom lăsa să se retragă.

Agăţaţi, ca copiii când îi părăseşte mama, vă vom spune: „Cu noi aici, ori cu voi ori unde veţi merge!"

Nădăjduesc că înţelepciunea bătrânilor ca întotdeauna va fi mai mare şi mai puternică decât patimile a câtorva!

Cu aceste gânduri vom veni şi la viitorul congres.

Cernat Ion
Com. Străşeni

Salariul învăţătorilor

Savantul pedagog german W. Rein, o autoritate universal recunoscută şi de mulţi admirată în ale şcolii, afirmă cele ce urmează, relativ la grija pentru siguranţa materială şi selecţionarea învăţătorilor, în genere.

„Cea mai mare grijă a administraţiei şcolare este evident aceia de a căpăta învăţători buni şi de a-i păstra.

„Învăţători buni se capătă prin şcoli normale şi seminarii pedagogice, bine întocmite.

...„O remuneraţie mică însă, produce două efecte rele asupra învăţământului: 1) îi cauzează restrângeri, nevoi şi griji; 2) îl sileşte la lucrări particulare (adaog şi demisiile unora dintre învăţători în ţara noastră).

Amândouă sunt deopotrivă de rele, căci ele strică dispoziţia fundamentală, fără de care educaţia nu poate să prospere, anume: dragostea pentru carieră şi buna dispoziţie.

Cum să menţină şi să alimenteze învăţătorul entuziasmul pentru cariera sa, chiar dacă e stimulat de importanţa acesteia, dacă de ea se leagă *umilirea, nevoile şi grijile!?*

E adevărat că învăţătorul trebuie să-şi facă datoria din dragoste, iar nu din interes josnic. Nu există nici o ocupaţie, care prin demnitatea-i internă şi menirea-i înaltă să te stimuleze mai mult la îndurarea tuturor ostenelilor şi sacrificiilor ca aceia de învăţător.

Nu poate nimeni însă să trăiască numai cu entuziasmul cel mare şi numai cu plăcerile intelectuale cele mai sublime.

Oricât de nobil suflet ar avea învăţătorul, totuş el nu încetează de a fi om".

* * *

Afirmaţiunile citate sunt perfect întemeiate. Cei în drept să compare starea materială a învăţătorului dela noi cu vederile maestrului pedagog Rein, să deducă concluziunile şi dacă sunt fără părtinire, să nu mai şovăiască întru leala aplicare pentru realizarea cât mai complectă a ideii, mai ales astăzi când viaţa şi specula mijloacelor de trai sunt aşa de chinuitoare.

Căci aplicarea „este ideia în devenire — şi consacrarea ei. Ea exprimă întreg procesul de creaţiune, pe când ideia numai în parte".

Şi... să nu se uite că sporul real al şcolii, — deosebit de cultură, tactul şi technica pedagogică, — este în funcţie de buna stare materială a învăţătorilor.

I. Ţugulea-Brătuleni

Asociaţia Generală a Invăţătorilor din România

Apel

către membrii Asociaţiei noastre

Loteria de Stat şi a Uniunii Fundaţiilor Culturale Regale *s'a adresat Asociaţiei noastre, în legătură cu inlesnirea porticipării corpului învăţătoresc la tragerile Loteriilor sus arătate, prin Casa de Economie, Credit şi Ajutor a Corpului Didactic.*

In afară de înaltele scopuri sociale şi culturale ale acestor Instituţiuni, statornicite prin Legile şi Inaltele Decrete pe baza cărora funcţionează, şi în afară de câştigurile ce rezultă pentru colegii norocoşi, s'a rezervat un beneficiu apreciabil Asociaţiei noastre, în raport cu inscrierile primite în Asociaţie, din bunăvoia colegilor.

Acest beneficiu este exclusiv destinat fondului pentru înălţarea, în Capitala Ţării, a Casei Invăţătorilor.

Toţi colegii doritori să participe la tragerî vor trimite inscrierea pe o carte poştală la adresa Asociaţiei noastre: Bucureşti, B-dul Take Ionescu No. 23.

Preşedintele Asociaţiei Generale
a Invăţătorilor din România
D. V. Ţoni

La un cerc cultural

Când m'am urcat în căruţa lui moş Andrei, soarele deabia se ivise la orizont, iar clopotarul Pricochi poreclit „năucul", trăgea clopotele de la biserică, cu o poftă ne mai pomenită. Cu gândul să iau în căruţă şi pe ceilalţi învăţători din Flămânzeşti, m'am oprit la poarta casei Mariei Vasilevna, dar când am intrat în odaie, am găsit-o tare supărată pe mama ei. Ţipa şi-o ocăra cum îi venea pe limbă.

„Mamăcica tu eşti nebună, de ce nu mai sculat mai dimineaţă ? Tu nu ştii că eu nu sunt interesantă când dorm până târziu ! Parcă azi avem cerc"! „Ei lasă Marusea că eşti frumoasă şi aşa, îi spuse mamă-sa. Mama n'a vrut să-ţi strice somnul"! Marusea însă continua să se îmbrace rupând un combinezon, aruncând o rochie şi ocărând în ruseşte pe mamă-sa : „Mamocica, tâ durnaia, tâ samaşecia !"...

In fine, după ce s'a gătit ca o mireasă, s'a urcat în căruţă şi am pornit la cerc ; la eşirea din sat ne-am oprit şi pe la Blegilă care ne-a rugat să-l aşteptăm un minut să-şi văcsuiască papucii şi să-şi pue cravata cea nouă, la gât. Minutul lui Blegilă, după ceasul meu din buzunar, a fost exact de o jumătate de oră. Eu îl aşteptam liniştit, numai Maria Vasilevna era nerăbdătoare. Din când în când Blegilă deschidea uşa de la stradă, scotea uşor capul afară şi ne striga : „Acuş sunt gata"!...

La zece fix eram în drum spre satul Mititei, înghemuiţi care cum a putut în căruţa lui moş Andrei. Moş Andrei este un om care a văzut multe şi a pătimit multe. Mai acum câţi-va ani în urmă avea nişte cai negri şi frumoşi, iar el se purta cu cibote şi cojoc. Acum caii sunt două mârţoage mici şi slute. Sunt înhămate cu şlihari, fiindcă hamurile sunt scumpe şi moş Andrei n'are parale. In loc de cibote, moş Andrei este încălţat cu nişte bocanci rupţi cumpăraţi de la talcioc, mai eftin, iar din cojoc n'a mai rămas decât o tearfă petecită şi murdară. Prietenii mei din căruţă, Maria Vasilevna şi Blegilă vorbesc despre aparatele de radio, cinematograf şi haine. Mi-aş lua un aparat de radio spune Blegilă, da cu leafa asta mizerabilă, mai este chip să-ţi cumperi ceva !

Am auzit că ne măreşte leafa, spuse Maria Vasilevna, am citit în ziare că vom fi încadraţi în legea armonizării salariilor. Matali crezi în ziare Maria Vasilevna? o întrebă Blegilă. Eu am citit încă de acum cinci ani, ca vom fi încadraţi, dar timpul trece şi noi îmbătrânim, în speranţa celor făgăduite. Eu nu-i mai cred nici pe unul, toţi ne-au promis câte ceva, dar n'au făcut nimic!..

. . . . . .

Ograda şcoalei primare din Mititei, este plină de căruţe cu care au venit învăţătorii din satele vecine la cerc. In locuinţa directorului Harbuz Dumitru, s'au strâns toţi oaspeţii şi discută cu aprindere diferite întâmplări recente. La ordinea zilei este războiul Italo-Abisinian. Unii sunt pentru Musolini, alţii contra, fiecare din ei dispută părerile altuia cu siguranţă de diplomat.

Când larma era în toi, preşedintele cercului, anunţă cu vocea răguşită „poftiţi în clasă domnilor, se începe lecţia". Imbiindu-se unii pe alţii, colegii intră în clasă cu oarecare codeală.

D-na Bâzdâga ţine lecţia practică la clasa I-a. Obiectul intuiţia, subiectul raţa. In clasa scundă cu pereţii coşcoviţi, sunt înghesuiţi vr'o 30 de băeţi şi fetiţe. Toţi stau cuminţi în bănci, cu mâinele la piept. Pe masa din faţa lor, o raţă vie legată, stă pleoştită şi aşteaptă liniştită să fie intuită.

D-na Bâzdâga învăţătoare cu multă vechime şi pricepere propune la clasa I-a. „Ci esti asta baeţi? Raţă! răspund copiii în cor. „A di ci se cheamă raţe? Copiii tac. D-na continuă să întrebe. Cum se cunoşti că asta este raţe? Un copil răspunde: Pintrucă-i raţă!... Cum se chiamă asta baeţi? (arată capul raţei). Capul! strigă copiii în cor. Da aista cum se chiamă? (arată coada raţei) Coadă! răspund şcolarii. Aşa bun, tare bun, aşa place la mine! spune d-na Bâzdâga cu satisfacţie. Să ascultăm mai departe: La ci esti bun raţe? Copiii tac. Invăţătoarea continuă. Raţe esti bun de muncat. Voi nu muncat raţe că voi moldovan prost. Voi duceţi raţe la târg şi vindeţi la jidani, voi proşti! Colegul Mihăilescu din stânga mea îşi notează mereu observaţiile. Din când, în când se apleacă la urechea mea şi-mi şopteşte câte ceva. De pildă:

„A făcut pregătirea prea scurtă. N'a făcut anunţarea! Ai observat? A intrat în tratare direct! N'a deşteptat fondul aperceptiv! Atinge-o la critică îi răspund eu. Cum se chiamă bărbatul raţei baeţi? Răţoi! Răţoi! ţipă copiii cu bucurie. A di ci este bun raţoi? Spune tu Barsan. Aici copiii tac. Câţi-va mai mari din fund se ghiontesc pe sub bănci.. Tacerea baeţi, eu vreau spus la voi despre raţe: raţe este animal din apa. El înota frumos ca un luntre. El are piciore late. Carne raţe bun. O, foarte bun şi gustos. Ou raţei tare bun. Tacerea eu spus! Se încruntă madam Bâzdâga. Uitaţi la mine! Aici este una raţe de la matuşe Frosina a lui badi Castachi. Voi trebue învăţat despre raţe că el bun, da prost că scurme prin gradine şi strică cepa şi alti ceva. Acasă voi luaţi despre raţe! Acum, la rugăciune. Cu aceasta lecţia s'a terminat.

După ce elevii au eşit din sală, doamnele bătrâne s'au strâns în jurul propunătoarei şi se întreceau în felicitări şi explozii de complimente. Criticii cei mai de temut ai cercului Năstase Vâlcea, Popescu „dă'n Teleorman" şi Mogâldea, stau gata pentru atac, fiecare şi-a rumegat câte o serie de motive pentru a face praf pe colega Bâzdâga. Fumătorii trag cu lăcomie din ţâhârcile „plugar".

Acum este momentul de reculegere şi deliberare, dar şi de enervare. Domnul preşedinte rosteşte sentenţios: Se începe critica Domnilor!!! D-na Bâzdâga îşi face autocritica, deci atenţie la autocritică. „Eu lecţia raţa, am ţinut foarte bine, că la mine esti practica multă de 25 ani, da copii aista moldovan, sunt proşti şi dacă esti greşeli la mine, scuzaţi ca eu nu ştiu bine limba asta românească. Eu învăţat di mult ruseşte şi poate uitat scuzaţi!" D-l critic oficial Mitrănescu are cuvântul! „Domnilor colegi, Doamnelor şi Domnilor! La lecţia D-nei Bâzdâga... din obiectul intuiţia... subiectul raţa... am observat că nu s'a respectat câteva reguli de formă şi fond... Nu s'au respectat treptele formale Domnilor! Treptele formale sunt jaloanele după care-şi urmează drumul o lecţie... Domnilor critica unei lecţii se face din două puncte de vedere: pozitiv şi negativ.

O lecţie trebue predată în aşa fel, încât trebue să în-

deplinească aceste două condiţiuni. „Ce? Ce? taj, mă?" îl întrerupe Popescu. Mitrănescu ştergându-şi sudorile continuă: „Vă rog domnilor nu mă întrerupeţi, după cum nici eu nu voiu întrerupe pe nimeni. Pregătirea s'a făcut necomplect, d-na trebuia să răscolească cunoştinţele vechi ale şcolarilor şi să facă o legătură cu cele noi, anunţarea nu s'a făcut de loc, la predare, trebuia să se aducă tabloul raţei; în aplicare trebuia să se modeleze câte o raţă din lut.

Pardon domnule, intervine o doamnă bătrână, a făcut tot ce trebuia! Stăpânindu-şi cu greutate o tusă cronică dl. critic continuă: „Cu mici greşeli de formă şi fond, cum am spus, lecţia şi-a ajuns scopul, copiii au priceput despre ce este vorba, după mine lecţia se califică „bine". Acum se ridică nerăbdător Popescu—Teleorman: „Domnilor colegi şi doamnelor colege (aici zâmbeşte mieros) raţa nu trebuia să se aducă în clasă, ci trebuia să se studieze în mediul ei firesc! Adică, cum domnule? răcneşte Mogâldea. Iată cum domnilor! continuă autorul: Nu trebuia să se aducă raţa în clasă. ci trebuia să ne ducem noi cu şcolarii acasă la raţă... pardon, la un iaz cu raţe, şi să vedem cum îşi petrec timpul. D-na Bâzdâga spune la copii că raţa scurmă, eu cred că nu scurmă. Pardon domnule, îl întrerupse doamna bătrână, nu te lega de amănunte fără importanţă, d-na vorbeşte în linii generale! „Stai jos Popescule!" strigă din nou Mogâldea. Popescu se aşează indispus pe bancă. La cuvânt Năstase Nicolae: Domnilor, faţă cu cele spuse de ceilalţi colegi, eu voiu fi cât se poate de scurt Aşa este felul meu, să fie scurt şi concis, cu asta m'am obişnuit încă din şcoala normală. Raţa pe care a-ţi avut onoarea să o vedeţi vie şi naturală în faţa dvs. nu trebuia să fie admisă în faţa şcolarilor şi pusă legată pe masă. Ea ar fi fost bine să apară prin surprindere, trebuia adică să-i se dea drumul pe sub bănci şi ea să apară incognito aşa ca la cinematograf. Atunci lecţia ar fi fost reuşită şi d-na Bâzdâga şi-ar fi ajuns scopul. Nu vorbi prostii Năstase, ţipă la el Mogâldea. Ce? Aici facem scămătorie? Hocus-focus preparatus, ori intuiţie?. De aici se începe o gălăgie teribilă, unii ţipă că intuiţia nu s'a făcut bine, alţii că s'a făcut bine, până când preşedintele care a stat mut tot timpul, încheie

astfel: „Domnilor, lecţia tratată astăzi, de către doamna Bâzdâga din obiectul intuiţia... subiectul raţa... şi-a ajuns scopul. Procedeul a fost metodic... copiii au înţeles că este vorba despre raţă Colegii critici, au complectat micile greşeli de formă şi de fond a d-nei Bâzdâga, greşelile sunt posibile nimeni nu este infailibil, numai Papa de la Roma, dar noi suntem colegi domnilor şi deaceia trebue să fim solidari. In concluzie calific lecţia de astăzi cu „foarte bine".

Cu acestea critica s'a terminat... dar Năstasă să nu tacă? Daţi-mi voe, domnule preşedinte, eu mi-am mai adus aminte ceva! Ei, ce este? Ii întreabă preşedintele? D-na Bâzdâga a uitat să intuiască şi răţoiul! Stai jos, intervine colegul Harbuz, ţie multe ţi-or mai veni prin cap.

La conferinţa intimă, lipseşte conferenţiarul, aşa că se trece mai departe la serbarea publică, aici lucrul cel mai important este conferinţa publică. Conferenţiarul este gata să înceapă dar lipseşte publicul. Sala este plină numai de copii şi tineret care ronţăe seminţe.

A da! Iată şi câţiva oameni bătrâni mai în fund!

Domnul Năstasă vorbeşte publicului despre „sărăcia şi leacurile ei". Vorbeşte tare, gesticulează, i se umflă vinele gâtului şi pentru a convinge strânge pumnii şi închide ochii. „Oameni buni, trebue să vă luminaţi, să nu vă mai duceţi la babe când sunteţi bolnavi, trebue să vă duceţi la doctori în oraş! Unul dintre ţăranii din fund îi răspunde: „Am fost la doftor, domnu învăţători, da nu s'o primit, mi-o cerut o mie de lei să-mi facă apiraţâe, da fiindcă n'am avut di undi plăti am venit acasă şi o dat Dumnezeu de m'am îndreptat şi fără doftori. Noi bucuroşi ne-am duce şi la doftori, păcatele noastre, dar n'aveţi atâţia bani cât cer. Noi n'avem nici o leafă...

La dumneata se macină altă făină, ai di undi da şi la doftori, că primeşti două lefuri, cu fimeia la un loc, da noi nu videm leul cu săptămânile. Noi n'avem di gaz şâ di ţârnici, dar încă să mai plătim şi la doftori... conferenţiarul însă, ca să nu rămână combătut, răspunde astfel: Dacă sunteţi săraci, n'aveţi gaz, chibrituri şi nu puteţi plăti doctorii, pricina e că nu munciţi, nu munciţi! Asta e, să o ştiţi de la

mine!.. Nu muncim noi? Dar atunci cine munceşte? răspunse ţăranul cu ironie şi dispreţ. „Hai măi acasă că nu videţi că ni batjocoresc şâ ni ieu în râs boerii iştia! Şi moş Gheorghe care s'a bătut în două bătălii şi în Manjuria cu Iaponţii cum spune el şi cu Ghermanul, a eşit amărît din sală. Năstasă vorbeşte mai departe cu încredere şi siguranţă. „O altă cauză a sărăciei este că nu lucraţi pământul sistematic, lucraţi pământul primitiv cu sapa şi cu plugul, în loc să aduceţi tractorul cum fac nemţii, franţujii şi alţii". Moş Hariton să nu tacă: „Adă d-ta traftoru câ ţâi lotul şcoalei, şase hectare! Să videm mai întâi la dumneta. Eu am trei firte de pământ şi le pot lucra şi fără motor. „O altă cauză a sărăciei continuă Năstasă pleoştit, este alcoolismul sau băutura, ţăranul nostru bea fără socoteală. „Ei parcă dvs. boerii nu beţi, răspunse moş Hariton, parcă eu nu ştiu! Ia să se muntue sărbarea asta!

După conferinţă, învăţătorii au trecut la masă, unde Năstasă cel care tuna şi fulgera contra băuturilor spirtoase s'a îmbătat vorba lui Vâlcovici „ca un sapojnic". Târziu când masa s'a terminat, am eşit în ceardacul şcolii şi am spus lui Moş Andrei să înhame. Pe cer răsărise luna şi lumina întinderea pustie a satului. Pe drum Moş Andrei, care-şi îndemna caii posomorît deoarece nu mâncase nimic, m'a întrebat nedumerit. „Domnule Vanea, da pentru ce să fac cercurile iestea? „Cum pentruce Moş Andrei? Atâta lucru nu pricepi! Pentru cultura poporului, mă grăbesc a-i răspunde. El tace şi-şi îndeamnă caii la deal cu blândeţe „Hai, hai căişorii tatii"! Iar într'un târziu rosteşte rar şi încet ca pentru sine: „Cultură? Mare comedie, om bun"!.

Spiru Vutcaru

Conştiinţa este cea mai bună carte de morală. Pe ea trebuie s'o consultăm cât mai des.

PASCAL

Ortodoxism şi naţionalism

Spre inimile cele necurate care vin întru preacurata casă a lui Dumnezeu, fără milă întind sabia mea".

Sf. Arhanghel Mihail.

Aşa ne spune istoria: că poporul român înainte de a purcede la un act mare, chema într'ajutor pe bunul Dumnezeu; printr'această chemare întotdeauna neamul nostru a învins. După fiecare victorie domnitorii ridicau locaşuri aducând slavă Atotputernicului. Ex. Ctitoriile lui Ştefan cel Mare, Alexandru cel Bun, Mihai Bravul etc.—vă vorbesc despre această biruinţă.

— Noi, am avut să ne hărţuim cu duşmanii—nu decenii nici secole—ci milenii,—dar prin credinţă am biruit totdeauna, alcătuindu-ne o Românie mare şi puternică de azi.

— Dar să vedem acest ortodoxism al poporului nostru în aceste timpuri, când persecuţiunile—prigoana—ereziile a rămas ceva despre care numai istoria mai vorbeşte; azi biserica creştină este recunoscută de stat ca biserică oficială—să vedem dacă avem ceva de spus?

1. Sectele religioase, care mai de care cu programul lor—ameninţă tot mai mult acest aşezământ—biserica.

2. Politica de partid—care promite — pentru obţinerea votului—readucerea vechiului stil—face ca această instituţie să fie o unealtă electorală.

3. Comunismul, duşmanul neîmpăcat i-a săpat de mult mormântul.

4. La toate acestea se mai adaugă şi reaua înţelegere a slujitorilor altarului, cea mai mare parte din ei îi găsim în hora politică.

Unde am ajuns? Acest focar al românismului e ameninţat cu moarte şi nimeni nu vede şi nu aude. Ştim că mânăstirile şi bisericile prin slujitorii ei—au ţinut făclia aprinsă pentru tot ce era creştinesc şi românesc—Biserica a devenit

aşezământul din ce în ce mai puţin frecventat şi chiar ocolit. In majoritatea cazurilor aceste aşezăminte numără o popularitate insuficientă, preocupările de ordin politic şi material a tuturor a făcut ca sufletul să fie neglijat. Aproape nu mai poate fi vorba despre educaţia morală a secolului nostru.

Aş fi mulţumit să rămân greşit, dar nu pot rămâne, căci ştie ori cine că toate întrunirile politice sunt fixate Duminica! Se vor găsi să-mi zică — ei şi ce? Aceste partide pe lângă că vin cu programe opuse moralei creştine — apoi mai distrag pe locuitori de a lua parte la Serviciul Divin; vin să-l vadă pe D X—ori pe D. Y—căci fiecare zice: „Când are să mai aibă fericirea să-l mai vadă"!

Azi aşa, mâine aşa, geaba-şi cheamă biserica credincioşii; şi bieţii români în felul acesta sunt rupţi dela sânul spiritual—biserica, ascultând promisiuni şi para promisiuni ale politicienilor.

Unde am ajuns? Bisericile goale, neînţelegerile se ţin lanţ, duşmăniile nu mai au capăt, bătăi, omoruri — sunt ceva la ordinea zilei.

Dece? Odată ruptă legătura cu focarul de morală — biserica — creştem în voia soartei, respectul către aproapele e ceva ce nu mai prinde, tot ce e mai egoist dă rod în secolul al 20-lea, iar sănătosul, moralul, naţionalul e ceva demn de ocolit. Iată mentalitate! Da aşa este! Apoi chiar unii din capii bisericii, sunt ocupaţi şi ei cu interese politice — încât educaţia mirenilor e lăsată în paragină.

Biată creştinătate! Iisus Hristos a fost crucificat pe Golgota pentru a ne răscumpăra păcatul şi noi creştinii cu numele, Il crucificăm şi-L batjocorim ca cei mai neîmpăcaţi păgâni.

Unde ne sunt evlavioşii din trecut care-şi puneau toată nădejdea în biserică şi biruinţa era a lor?

Ii apasă mormintele! Insă le auzim strigătul lor: „Lăsaţi-ne sf. Biserică creştină, căci prin ea v'am dat o Românie mare şi puternică". Aşa se prezintă ortodoxia. Dar să vedem cum se prezintă ed. naţională? Pe cine să-l chemăm întâi? Ei, aici e datoria învăţătorului! Să-l întrebăm cum înţelege

să semene pe ogorul înţelenit! Poate-mi va răspunde: „Dece este nevoe mă rog de atâta naţionalism, când suntem uniţi?".

Ne-a costat scump această unire. Anii 1915—1918 — au înghiţit 800.000 de români, care şi-au lăsat casă, familie, ş'au pornit să-şi apere şi să-şi afirme dragostea lor pentru ţară — neam şi rege - prin dispreţul de moarte dându-ne România Mare de azi.

Nouă ne rămâne datoria să păstrăm ce ne-au lăsat ei. Să vedem dacă avem vr'un duşman cu care trebue să luptăm? Avem şi încă neîmpăcat! Care-i? „Comunismul"! Acest inamic care predică: desfiinţarea Patriei, desfiinţarea monarhiei, desfiinţarea bisericii, desfiinţarea familiei, desfiinţarea proprietăţii individuale, desfiinţarea libertăţii; care strigă în gura mare: „jos naţionalismul" când zice că: naţionalismul înseamnă vrajbă şi războiu între popoare". Toate acestea constitue un duşman?

Ce oferă acest nou Mesia — proletariatul? - Primarea materiei înaintea spiritului; primarea colectivităţii înaintea individualităţii, primarea ateismului înaintea creştinismului, etc.

Ce ne rămâne de făcut, învăţătorilor? Aluatului ce-l avem de modelat — trebue să-i dăm formele pe care ile dorim noi. Ştim doar că şcoala e tranziţia dela familie la viaţă — deci acesta e laboratorul unde trebue să se lucreze intens.

Istoria pusă în mâna micilor copilaşi — care începe prin legendele: Movila lui Burcel; Aprodul Purice; Matei şi Corbul, ca pe urmă să treacă la înşirarea de fapte rând pe rând a jertfelor strămoşilor, zic: aceste fapte şi jertfe trebuesc să fie îmbrăcate de învăţător într'o haină naţională, astfel ca micuţul copilaş să capete dragoste de strămoşi — de trecut — de ţară — însoţit de avântul său, când va fi mare să răspundă cu bravură.

Rând pe rând să-l deprindem pe copil să iubească tot ce e românesc — să fie supusul din dragoste a acestei ţări, a iubitului său rege, să vorbească cu plăcere despre frumuseţile şi bogăţiile scumpei lui ţări.

Trebue înlocuită concepţia: „că tot ce e românesc nu e bun; ci numai ce este străin e trainic, durabil şi sănătos".

Avem şi noi valorile noastre; talente la care se închină o lume întreagă.

Să ne silim să imităm ce e sănătos din Apus, dar nu să ne mulţumim a importa totul, culcându-ne pe urechea că tot ce e străin e bun; trebue ştearsă această credinţă şi să căpătăm încrederea în noi, că tot ce e românesc e bun.

Dacă am dat posibilitatea lui Lucien Romier să spună despre noi: „Ce poate da o referinţă la trecut, într'o ţară care a fost timp de secole o răspântie de invazii, un mozaic de influenţe duşmane, o ţară a cărora membre separate au fost supuse radiaţiunilor unor culturi diferite — dacă nu opuse" vedem clar că această stare de fapte e pentru trecut. Dar pentru viitor? Dacă păşiam înainte cu paşi anemici, e că stăpânirile străine ni se opuneau, dar azi când suntem la noi acasă să ştie toţi cei ce nu vor să ştie că: această ţară e a noastră şi numai a noastră cumpărată cu mult sânge.

Iar comunismului ameninţător îi răspundem: „Trecutul de milenii s'a închinat şi ne-a recunoscut ca naţie solidară, iar prezentului îi spunem: „Dacă ni se va cere mâine sângele, îl dăm fără şovăire, căci românul a ştiut şi ştie să moară pentru ţara sa".

Chiar neînvinsul Traian — a fost nevoit să exclame în lupta cu Geţii: „Aceşti Geţi sunt cei mai răsboinici dintre toate neamurile care au existat vr'odată... ei merg la moarte mai veseli decât la orice altă călătorie".

De această stâncă se va isbi comunismul secolului al 20-lea, iar această stâncă e românismul.

Nicolae Grigoraş
Inv. com. Lăpuşna

Fiecare putem ceva, mult sau puţin. Şi ceiace putem trebue să facem.

FREDERIC PASSY

Pentru Casa învăţătorilor din Bucureşti

Incă din 1932, Adunarea Generală din Chişinău, a Asociaţiei noastre, a hotărît să se ridice în Bucureşti o Casă a Invăţătorilor şi a votat, în acest scop, cu unanimitate, ca fieca e membru al Asociaţiei să contribue timp de 3 ani cu suma de zece lei lunar.

Această Casă a învăţătorilor este de o mare şi urgentă însemnătate pentru corpul învăţătoresc din România închegat în organizaţia sa profesională unitară: Asociaţia Generală.

Posibilităţile de organizare şi acţiune ale Asociaţiei, tăria sa, viitorul său, sunt în măsură covârşitoare, în funcţie de realizarea acestei idei.

In Casa Invăţătorilor se vor păstra toate amintirile în legătură cu trecutul Asociaţiei, cu luptele sale pentru Şcoală şi Ţară Ea va cuprinde săli de studiu şi bibliotecă, camere de găzduire pentru colegii din provincie veniţi cu treburi în Capitală şi o mare sală pentru adunări şi spectacole, însfârşit un adăpost pentru diferite instituţii culturale şi economice, călăuzite şi sprijinite de Asociaţia noastră.

Aproape toate categoriile de funcţionari publici au în Bucureşti localuri proprii.

Magistraţii şi-au ridicat de curând un măreţ local în B-dul Tache Ionescu; medicii veterinari au un palat pe B-dul Elisabeta, chiar în faţa Cişmigiului; ofiţerii au de mult Cercul Militar din Calea Victoriei şi un alt local de mari proporţii în str. Cobâlcescu; subofiţerii în str. Uranus; funcţionarii C. F. R. nu au un local, ci mai multe; asemenea cei dela P. T. T.

Numai învăţătorii din România, numai ei, cei 47.000 vrednici muncitori în serviciul Patriei, risipiţi până în cele mai îndepărtate colţuri de ţară, n'au Casa lor în Bucureşti.

Imprejurările din ultimii ani—şi mai ales neplata salariilor timp de 5—6 luni în 1932—1933, care a făcut ca până astăzi cei mai mulţi din colegi să nu-şi fi putut echilibra bugetul,—au întârziat îndeplinirea hotărîrii dela Chişinău.

Ne mai stătea în cale şi o altă dificultate: lipsa unui teren într'un cartier central al Capitalei.

Cu prilejul însă al congresului extraordinar, Suveranul ne-a declarat că pentru Casa Învăţătorilor se va rezerva un loc în Piaţa 8 Iunie, nu departe de cel pe care se va ridica clădirea Fundaţiilor Culturale Regale.

Ca urmare, Adunarea Generală dela Cernăuţi, din toamna trecută, a decis să se păşească energic şi stăruitor la realizarea cât mai repede.

De atunci, până astăzi, în câteva luni, în afară de ce mai era strâns, s'a adunat peste un milion numai din câteva judeţe.

Ceeace dovedeşte că nu lipseşte înţelegerea şi bunăvoinţa pentru opera plănuită, iar înfăptuirea ei e posibilă şi încă repede.

D. V. ŢONI

Adevărul poate aştepta el va rămâne în totdeauna tânăr, şi e sigur că într'o zi el va fi recunoscut.

GUYAU

Rezultatele cursurilor şi şcolilor ţăreneşti organizate de fundaţia culturală regală „Principele Carol"

Una din preocupările cele mai de seamă ale Fundaţiei Culturale Regale „Principele Carol", este şi aceia de a da satelor noastre oameni luminaţi, pricepuţi şi plini de iniţiative, cari să poată fi în stare a lua conducerea vieţii satului, sub toate aspectele sale de viaţă, s'a căutat a se pune la îndemâna satului o şcoală a oamenilor vârstnici. Acestea-s şcolile ţăreneşti cu bărbaţii şi femeile. Năzuinţa este ca fiecare sat să-şi aibă Căminul cultural, iar la temelia fiecărui Cămin să stee o asemenea şcoală.

Aceste şcoli au luat fiinţă acum trei ani, când în urma cursurilor de iniţiere organizate pentru conducătorii de asemenea şcoli, au realizat-o 18 în primul an, 15 în al doilea an, iar în anul trecut au funcţionat 108 şcoli (87 pentru bărbaţi şi 21 pentru femei).

Organizarea şi conducerea acestor şcoli aparţine următoarelor iniţiative: 5 preoţilor; 2 pretorilor; 4 agronomilor; 2 profesorilor; 2 studenţilor; 2 avocaţilor; 2 echipelor culturale regale; 60 învăţătorilor, iar restul iniţiativelor membrilor din conducerea Căminelor Culturale.

Corpul didactic al şcolilor a fost compus din: 104 învăţători; 45 preoţi; 15 profesori; 75 agronomi; 10 ingineri silvici; 25 doctori umani; 24 doctori veterinari; 5 pretori; 6 notari; 12 avocaţi; 3 judecători; 12 maistre; 12 maiştri; 5 ofiţeri şi subofiţeri de poliţie; 15 studenţi; 1 arhitect şi 20 diferiţi (contabili, diriginţi P. T. T., agenţi sanitari, conducători tehnici, cântăreţi bisericeşti şi gospodari cu specialităţi practice).

Modul de organizare cum şi frumoasele rezultate obţinute sunt cuprinse în broşură, în următoarele capitole:

1. Intâile îndrumări pentru organizarea cursurilor cu ţăranii şi ţărăncile.

2. Şcoala ţărănească dela Poiana-Câmpina (organizarea alegerea şi ajutorarea elevilor, metodele, împărţirea timpului zilnic, programa, corpul profesoral şi rezultatele obţinute).

3. Cursurile cu ţăranii şi ţărăncile organizate pe lângă Căminele Culturale (câte o scurtă dare de seamă despre activitatea şi realizările fiecărei şcoli în parte).

4. Manifestări culturale în cadrul cursurilor ţărăneşti (Aici sunt arătate toate manifestările culturale realizate de înşişi elevii şcoalei ţărăneşti).

5. Demonstraţii şi realizări practice la cursurile ţărăneşti. (Sunt arătate în acest capitol toate realizările elevilor săteni, în toate domeniile de viaţă).

6. Cursurile de gospodărie cu fetele şi femeile. (Organizarea lor şi realizările practice obţinute în timpul şi după terminarea cursurilor).

7. Şcolile ţărăneşti din România. (Un scurt istoric al acestor şcoli şi o înfăţişare a programului de lucru).

8. Congresul şcolilor ţăraneşti din România. (Desbaterile celui de al doilea congres al şcolilor ţărăneşti ţinut la 7 Iunie 1937 şi hotărîrile luate).

Acest nou tip de adevărată şcoală a satului, neoficială, cu un program de muncă elaborat din cercetarea problemelor mai sensibele în localitate, prin discuţiile purtate cu ţăranii ce vor să urmeze cursurile, tinde să îndrumeze satele noastre spre aflarea fericirii în munca de toate zilele şi să înţeleagă ce-i aceia o viaţă omenească.

Conducerea Fundaţiei poate fi mândră că ostenelile ei sunt aşa de bine răsplătite, prin frumoasele rezultate obţinute.

Nicolae Culea

Recenzii

CARTI REVISTE

Sănătatea, *revistă ilustrată de medicină populară. E în al XXXVII-lea an al apariţiei. Cu numerile 8 şi 9 pe Octombrie şi Noembrie—revista apare în peste 40 pag. format mare—se continuă cu perseverenţă un principiu iniţial: este şi trebue să rămână magazinul cel mai complet de sfaturi practice, date în toate împrejurările vieţii, tuturor straturilor sociale. E un îndreptor uşor utilizabil, mai ales pentru sate. Materialul abundent şi variat, merită să fie cercetat de părinţi, conducători de cămine, învăţători, etc. (Sâm. Triumfului 7 Buc.).*

Izvoraşul *Nr. 7–8 an. XVI al neobositului* Pr. Iconom Gh. N. Dumitrescu-Bistriţa, *e prin rezistenta ei apariţie, un nesecat „izvor" de folklor, teatru sătesc, artă naţională, muzică, toate culegeri din întreaga ţară, la care iau parte activă un impresionant număr de învăţători.*

Revista dispune de un însemnat depozit de piese de teatru sătesc—notate pe coperta ultimului Nr. din revistă—cari se pot procura direct, contra cost (Bistriţa-Mehedinţi, of. T. Severin).

Şcoala ţăranului—*care putea fi numită şi şcoala satului—an. I Nr. 9. Buc. Dr. Herseni 18—e organul reprezentativ al ofensivei şcolilor ţărăneşti, organizate în mare număr, special pentru tineretul şi populaţia adultă dela sate.*

Ea îşi impune să dea directive sănătoase pentru o metodă şcolară, *în iniţierea şi antrenarea sătenilor pe panta spiritului de solidaritate şi muncă evolutivă, concretizată în organizaţia Căminului cultural, precum şi în formarea unor elemente diriguitoare dintre săteni.*

In Nr-ul de faţă semnează „Iniţierea pentru viaţă a tinerilor ţărani între 14–18 ani în diferite ţări". Dl. A Sudeţeanu. „Intâile şcoli populare superioare în Danemarca", d. Ap D. Culea directorul revistei. De remarcat darea de seamă despre rodnica activitate a bătrânei Astra Transilvană, în organizarea şcolilor ţărăneşti din anul acesta. La fel cele organizate de Fund. Cult. „Pr. Carol".

Agricultură nouă, *revistă lunară de ştiinţă şi practică agricolă, e un minunat auxiliar tuturor agricultorilor practici şi specializaţi Cuprinde variate directive, metode, practică, studii, comunicări. Menţionăm la întâmplare, din*

cronica experimentală, articolele: „Tehnica aplicării îngrăşămintelor la meri" şi „Conservarea mustului dulce prin sterilizare la rece", semnat de d. T. Popovici-Lupa. Interesante sunt şi referatele din prezentul număr.

(Red. şi adm Cluj str. Mânăstnr 3).

Straja neamului, *ce apare în localitate ca organ al Ligii Culturale secţia dintre Prut şi Nistru, an I Nr 5 şi Nr. 6, se străduieşte — cu sacrificiile întregului comitet, în fruntea căruia este inimosul român G. Georgescu-Vrancea — să corespundă scopului iniţial de tribună pentru răspândirea culturei în popor. Atât numărul de pe Sept. cât şi cel depe Oct. crt. cuprind pagini de înălţătoare porunci naţionale, morale, subliniind lupta pentru Biserică, Neam şi Rege.*

Pentru inima copiilor, *organ pentru România al Ligii internaţionale pentru ed. nouă, îşi va sărbători în curând 15 ani de activitate. In paginile ei s'au desbătut pe rând: problema şcolii active, şcoala pe măsură, şcoala vie, etc. de către Dl. Prof. Nisipeanu, care a creiat curent în ped. românească. Ca şi altele, numărul de faţă, aduce noui contribuţii prin „Şcoala psihologică" a D-lui Nisipeanu şi „Orientarea şi selecţia prof. în şcoala primară" a D-lui I. Georgescu, în mult frământatele aceste probleme. Prin „Cultura superioară pentru înv.", d. T. Geantă repune problema unuia din dezideratele scumpe nouă*

Ghiocel *an. V Nr. 7—8 cu inspiratul adaus: „Adunaţi dela copii, pentru copii, educatori şi părinţi — documente sufleteşti din lumea copiilor, pagini de pedagogie românească". E o minunată editare a concepţiei copilăreşti în compuneri libere, desene, scriere, etc. (Red. Petre Iosif str. Ştefan cel Mare, 25 Focşani).*

Şcoala vremii, *an. VIII Nr. 8, ţine cu orice preţ — prin substanţiale articole pedagogico-sociale, precum şi înfăţişarea tehnică — să fie în spiritul vremii. Scriu: „Etatea copilului de şcoală" Ion Blăgăilă, „Psihostenia" C. Georgiade. Mai sunt traduceri, diverse, recenzii, informaţii.*

Învăţătorul Bănăţean, *organ oficial al asoc. înv. din jud. Severin, e pe cale prosperă. Nădăjduim că numerile viitoare vor fi numai străduinţa colegilor locali. Dar revista e tânără şi orice început e greu.*

Învăţătorul Tulcean *an. IX Nr. 5 publică pe prima pagină tabloul M. S. Regele Carol II-lea, încadrat de articolul „A 44-a aniversare". Mai urmează: D. I. Dogaru: Horia, Cloşca şi Crişan, comemorarea lui Bogdan P. Haşdeu de M. Grigorescu, orientarea profesională M. Ghiriudac. E nelipsită înaripata poezie „Horea" a marelui O. Cotruş, poezie ce a făcut cu ocazia recentei aniversări - turul multor gazete şi reviste româneşti. Şt. Topală continuă publicarea stadiului Carmen Sylva.*

Şcoala Bihorului, *an. IX Nr. 8-11, o revistă mai mult decât îngrijită, cu colaborări necesare, care cinsteşte învăţătorimea din Bihor, în frunte cu inimosul Ioan Mangra. Remarcăm: Apostolii de insp. Gh. Bota, Şcoala Eton din Anglia de prof. T. Vasdea, Activismul în trecut şi astăzi, de dr. N. Apostolescu. Instructive sunt cele 26 planşe dela sfârşit. Ele oglindesc activitatea practică, concretizată în minunata expoziţie dela finele anului şcolar.*

Căminul şcolii *cu Nr, 1—2 pe Sept.—Oct. crt,, intră în al VIII-lea an de apariţie. Revista a făcut vădite progrese, fiind completată cu pagini de pedagogie, literatură, cultură generală. etc.*

Şcoala noastră, *Nr. 5 pe Oct.,*

a colegilor din Olt, apare în îmbietoare condiţiuni tehnice. Semnează cuprinzătoare articole: T. Vieru: Descartes, Gh I. Popescu: Ed. în familie, iar I. Lăzărescu continuă publicarea monografiei com. Văleni.

Ogorul şcoalei—*apare sub auspiciile Asoc. înv din Turda—păşeşte în al IV-lea an. Prin „Tot înainte" semnat de G. V. Buruiană, unul din redactorii noştri, se afişează un program minimal de realizări, rezumat astfel: revista ca instrument de pregătire prof., desăvârşirea solidarităţii înv., evidenţierea specificului jud. Turda şi mai presus de toate, integrarea revistei „totalmente intereselor superioare româneşti".*

Şcoala Albei, *revista colegilor din Alba. Dela prima şi până la ultima pagin —toate înţelept concepute şi frumos scrise—întreaga revistă e o ghirlandă de înmlădieri ale luptei noastre profesionale.*

Revista şcolii, *a înv. Cotoşăneni, cu numărul dublu pe Sept. şi Oct. nu desminte aprecierile obiective ce i s'au făcut şi altădată în pag. revistei noastre. Apărută în bune condiţii tehnice, revista se bucură de concursul unor pene iscusite, însufleţite şi perseverente. Materialul bogat, variat. Nu nesocoteşte lupta profesional-naţională*

Revista Fundaţiilor Regale *an IV No 8, cu un bogat sumar.*

Ziare

Progresul—*organ de propagandă şi apărarea intereselor noastre sociale, culturale şi economice—Dir. Vintilă Petrescu—Vrancea.*

Voinţa şcolii—*foaia înv. din Bucovina--an. XV No. 26.*

Straja învăţătorului *an. III No. 6, apare la Brăila.*

Graiul Nostru *an. III Nr. 40, bi-lunar, apare la Tighina.*

Solidaritatea *an. III Nr. 99, săptămânal din Carei.*

Const. V. Roşu

In numărul viitor urmează să recesizăm „Programul statului etnocratic", „Generaţii de mâine", „Glasul strămoşesc", „Drum", „Conştiinţa Naţională", „Cuvântul satelor", „România Creştină"

Poetul. A apărut în vitrinele librăriilor, o nouă revistă literară, din Kişinău, condusă de Iorgu Tudor, un vechiu luptător naţionalist. Coperta executată de pictorul basarabean A. Cudimoff, este demnă de admirat. Poezii bine reuşite, sunt iscălite de j. j. Bârzu Mirsihăneşti, Iorgu Tudor, Alla Razu

primim din partea Editurei Intelect; Generalul Francă, de Constantinescu-Princiar. Polonia cu 23 de clişee, de Satir Georgescu.

In numărul viitor urmează să le recenzăm.

La redacţie s'au primit:

Cărţi:

D-l Mariu Biciulescu a scos în editura revistei—al cărei director este—„Şcoala şi familia de mâine", lucrarea: „Reforme şi curente noui în şcoalele din Apus".

E, după cât credem, prima dintr'un ciclu, în care autorul ţine să ne pună în curent cu progresele pedagogice din Elveţia, Franţa, Belgia. Anunţând deocamdată apariţia primului volum (192 pag. 60 lei, Buc. str. N. Bălcescu 2) vom reveni—ca o plăcută datorie—cu recenzia în numărul viitor.

Nou. Destul de binevenit e „Testul de inteligenţă B. D." pentru grădinile de copii şi cl. I-a primară, traducere şi adaptare de d-l M. Biciulescu.

Este un caet de 48 pag. cu 26 probe foarte variate, bine alese şi uşor de mânuit, cu cari se poate cunoaşte inteligenţa globală a copilului dela 4—8 ani. (20 lei).

Conferințe

Bio-tipologia. Desprindem din magistrala conferință a d-lui Dr. Liviu Câmpeanu, ținută în ziua de 21 Noembrie crt. la Sala Eparhială, următoarele date și lumini în ceea ce privește știința bio-tipologiei:

Bio viață, tip—individ, logos—știință; deci, știința care se ocupă cu studiul vieții individului Este necesară această știință? Să analizăm.

Statele trec printr'o formidabilă prefacere. Se constată o criză de creșterea provenită tocmai din tendința vieții de a sparge formele anchilozate ale societăților rămase cu traiul prin secole de dibueli și căutare de sine. Drumul descendent al Statului nu va suferi însă stânjeneli dacă se va ține seamă de factorul uman, de normala sa desvoltare și de judicioasă folosire a aptitudinilor sale în șantierul națiunii. Avem nevoie de un om tare, inteligent, înzestrat cu suficiente arme de luptă. In viață reușesc cei destoinici, iar „libertatea - spune filosoful francez Lacordaire—este a celor puternici".

Omul e considerat de un gânditor italian, vârful unei piramide cu patru laturi: 1. structura corporală, 2. inteligență, 3. temperament și 4. caracter. Toate aceste unghiulare însușiri trebue să coexiste armonic în fiecare individ. Insă indivizii nu sunt la fel. Diferențe de nuanță se constată, de ton, de structură.

Iată, un cercetător în ale bio-tipologiei, Kretschimer, stabilește următoarele categorii de tipuri individuale:

a. *astenicul*, înalt, osos, palid, pare la prima vedere lipsit de viață, însă este numai o iluzie;

b. *atleticul*, bine legat, armonios desvoltat, mușchi puternici, viguroși;

c. *picnicul*, păr fin, sprincene separate, piept larg, burtă solidă, poftă de mâncare de lup. Indivizii din această categorie sunt joviali, eroi de ospețe, eroi de tranșee. Nu pot păstra secrete. Ce-i în minte-i și pe limbă. Nu știu să urască. Se ocupă numai de fericirea umanității.

80% dintre astenici și atletici sunt schizotimi: din cauza timidității și a cunoașterii propriilor defecte fizice, își pun barieră între ei și lumea cealaltă, bariere pe temeiul separației de suflet. Schizotimicii au aplicații spre matematică și filozofie. Sub masca lipsei de vigilență se ascund forțe nebănuite. De pildă, Robespierre—executorul revoluției franceze din 1789; Calvin, energicul reformator religios; Schiller, filozoful desăvârșit, poetul cu inspirație atât de înalt omenească. Goethe, în schimb, un picnic ciclotim (cu etape regulate de optimism și melancolie), era numai diletant în materie de filozofie.

Din punct de vedere al aplicării pe teren a bio-tipologiei, d. Dr. Liviu Câmpeanu distinge câteva domenii, diferite:

Ortogeneza, preocuparea științifică de a prilejui creația corectă a corpului omenesc Urmărește viața individului înainte de naștere: ortogeneză pre-concepțională, în timpul purtării și desvoltării fetusului: ortogeneză post-concepțională și după naștere: ortogeneză post-natală.

Medicina poate, pe baza relațiunilor atavice, află cu ușurință cum va fi tipul viitoarei odrasle; în timpul nașterii poate condiționa integritatea pruncului, pentru ca, ulterior, să vegheze incontinuu la desvoltarea viitorului om.

Asistența socială, care se ocupă cu reeducarea excepțiilor sociale: invalizi, paralizați, etc. și cu plasarea individului potrivit aplicațiunilor naturale.

O nouă concepție asupra femeii. Sporirea natalității.

Reorganizarea pe baze științifice a muncii, singura care poate da certificat de existență unei grupări sociale, singura care desăvârșește personalitatea individului.

Ion Bădărău

———

CRONICA

In căutarea unui crez. Mai mult decât lupta cu pulbere, gloanțe și gaze, a existat, există și va exista cât lumea — subterană, surdă — mai crâncenă decât prima, lupta de suflet.

Omenirea, în evoluția ei, are totdeauna ca icoană, proectată înainte, quintesența tuturor năzuințelor sufletului colectiv, întruchipate poleit sub denumirea de ***crez*** sau ***ideal.*** Traiul confortabil, credința înverșunată în învățăturile unui profet, goana după materie, tehnica, mașinismul, — iată atâtea miragii către care s'au îndreptat sforile conducătoare ale omenirii. Fiecare epocă își are crezul ei. Fiecare popor are crezul lui, deosebit sau chiar în contradicție cu al poporului vecin. Omenirea are deasemenea crezul ei general, egal, împăciuitor.

Astăzi se pare că mașinismul — acest idol de aur al științei — a ajuns să se impună ca regulă de urmat, în ochii tuturor. Nefiind însă un ecou în ceeace are omenirea mai permanent și mai profund, nemulțumirile și rătăcirile spre un nou ideal s'au ivit.

Trăim epoca de gestație a unui nou crez.

Literatura, ca vehicul al simțimintelor celor mai intime, oglindește acest ***intermediu,*** anticipând pe cale vizionară noul ideal. Și mai cu seamă literatura nordică. Acea literatură smulsă parcă din stâncile pleșuve dela Lofoten, pescuită din profunzimile amețitoare ale fiordurilor și acordată în viscolul înghețat, deslănțuit dela miază-noapte de zeul eddic Jötunheim. De acolo, dela Nord, unde viața înge, nunchie și sângeră, ne-au venit numele lui Henrik Ibsen, Strindberg, Bjonsterne Bjornson, Knut Hamsun și acum decurând, Johan Bojer.

Am în față, în versiune românească, volumul *„Foamea cea mare" de Johan Bojer,* — titlu simbolic, căutând a denumplastic acea goană nebună întru aflarea unui crez.

Eroul este Per Holm, copilul bastardi silit să-și câștige existența și să-și croiască singur viitorul. După multă trudă și privațiuni, ajunge inginer. Și nu întâmplător, Autorul a voit să închipuie prin ingineri, tehnica, mașinismul — actualul crez al omenirii...

„...tehnicianul este ca un fel de preot — mai bine zis, ca un coboritor al lui Prometeu... Inginerii cari vor trăi peste o sută de ani, vor construi drumuri pentru călători între stele... Va veni ziua în care nu vom mai avea nevoe să ne rugăm. Și va suna ceasul în care puterile cerești vor trebui să capitu'eze și să plece genunchii în fața noastră".

Per Holm, misionarul civilizației, după ce rătăcește prin deșerturile Africei, construind căi ferate în Abisinia, canalizând cataractele Nilului, — plictisit de această viață de oțel, foc și calcule, se întoarce în patria sa. O conversiune fericită se produce în sufletul lui.

„Voinţa oţelului îl aruncă pe om în văzduhuri. Devine stăpânul cerului. Pentruce? Ca să umble mai repede. Îi e sete de drumuri noui, mai repezi, mai ameţitoare, e grăbit... de ce? Incotro? Vai! N'o ştie nici el!"

Retras la ţară, se căsătoreşte şi duce o viaţă faricită. Insă tehnicianul din el nu-i dă răgaz şi linişte. Se avântă într'o afacere, riscă totul şi pierde totul. Femeia şi copiii săi rămân pe drumuri. Innebuneşte. Revenindu-şi în fire, se apucă de fierărie şi plugărie, el... inginerul Per Holm. Insă este împăcat cu sine şi cu semenii săi. Tocmai acum la sfârşitul vietii ajunge să prindă sensul adevăratului crez al umanităţii:

„Omul trebue să se ridice deasupra puterilor oarbe care-i conduc viaţa; chiar în nenorocire el trebue să vegheze ca să nu se stingă divinitatea" — spiritul uman, flacăra omenescului...

Noul crez al omenirii trebue deci căutat în om, nicidecum în afara lui.

Ion Bădărău

Sărbătoriraa unui învăţător. In ziua de 31 Octombrie, corpul didactic al şcoalelor primare din comuna „Cărpineni judeţul Lăpuşna şi elevii, au sărbătorit pe d. învăţător Petre Popov, directorul şcoalei primare No. 2 cu prilejul ieşirii la pensie.

Dimineaţa s'a oficiat un serviciu divin la biserică, unde preotul Pavel Buşilă a vorbit asistenţei despre activitatea de 36 ani pe ogorul şcoalei a sărbătoritului. A urmat apoi o masă comună. Au vorbit preoţii P. Buşilă, A. Buruiană, d nii P. Covricov, Mazurencu şi Agapie, învăţător.

Tuturor le-a răspuns sărbătoritul.